

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

HANDREIKING

realisatie huisvesting
verblijfsgerechtigden
vanaf 1 oktober 2012

oktober 2012

in opdracht van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
opgesteld door ir. R.M. Severijn

inhoud 2

1. inleiding	4
2. de nieuwe toewijzingsprocedure	5
2.1 inleiding	5
2.2 de nieuwe toewijzingsprocedure	5
2.3 verdeling van taken, verantwoordelijkheden en verplichtingen	10
2.4 globale werkwijze van het COA – antwoord op vier vragen	15
3. toezicht	19
3.1 inleiding: de wet revitalisering generiek toezicht	19
3.2 huisvestingswet en bestuurlijke afspraken	19
3.3 de wet revitalisering generiek toezicht, de interventieladder	20
3.4 herverdeling taakstelling tussen gemeenten	26
4. nadere informatie	28
bijlage 1 Informatieformulier gemeente	29
bijlage 2 checklist voor drie fases: huisvesting, toewijzing, verhuizing	31
bijlage 3 prestatieafspraken tussen gemeente(n) en corporaties(s)	32
bijlage 4 afspraken binnen het gemeentelijk apparaat en ketenafspraken	34
bijlage 5 afspraken tussen gemeenten en maatschappelijke organisaties	36
bijlage 6 besluit tot indeplaatsstelling - minimum voorwaarden	39
bijlage 7 COA regievoerders	40

1. inleiding

Voor u ligt de handreiking “Realisatie taakstelling huisvesting verblijfsgerechtigden vanaf 1 oktober 2012 ” die u wordt aangeboden door het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK). De handreiking is in afstemming met het Interprovinciaal Overleg (IPO), de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), de vereniging van woningcorporaties Aedes en het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA), tot stand gekomen.

De ontwikkelingen in de afgelopen jaren maakten actualisatie van de handreiking uit 2007 noodzakelijk:

- met ingang van 1 oktober 2012 treedt de Wet revitalisering generiek toezicht (WRGT) in werking. Met deze wet wordt het interbestuurlijk toezicht vereenvoudigd.
- eveneens per 1 oktober zal het algemeen beleidskader indeplaatsstelling van kracht worden. Een toezichthouder is zelf verantwoordelijk voor de mate van intensiteit waarmee interbestuurlijk toezicht ten aanzien van een bepaald beleidsveld wordt uitgeoefend. De toezichthouder moet vooraf duidelijk aangeven onder welke omstandigheden de toezichthouder van zijn bevoegdheden gebruik maakt. Hierdoor wordt de transparantie van het toezicht bevorderd.
- per brief van 27 april jongstleden hebben de minister voor Immigratie, Integratie en Asiel (I&A) en de minister van BZK aangegeven dat, naar aanleiding van de pilot “versnelling huisvesting vergunninghouders”, per 1 oktober 2012 zal worden overgegaan naar een nieuwe toewijzingsprocedure voor de huisvesting van verblijfsgerechtigden. Die nieuwe toewijzingsprocedure is een andere wijze van uitvoering om de bestaande beleidsdoelstellingen te bereiken.

De ketenpartners die betrokken zijn bij de huisvesting van verblijfsgerechtigden (ook wel statushouders of vergunninghouders genoemd) werken samen aan één opgave, ieder vanuit de eigen taken, verantwoordelijkheden en verplichtingen. Dat is al jaren het geval en de beleidsdoelstellingen zijn niet gewijzigd, in die zin is er niets nieuws onder de zon. De WRGT, het algemeen beleidskader indeplaatsstelling, en de nieuwe toewijzingsprocedure zijn wel nieuw en hebben uiteraard gevolgen voor de wijze van uitvoering. Hoofddoel van de handreiking is het bieden van een hulpmiddel (en naslagwerk) voor de ketenpartners bij het realiseren van de huisvesting van verblijfsgerechtigden, en voor het toezicht daar op. De handreiking is daarom in twee delen opgesplitst.

Hoofdstuk 2 is gericht op de ketenpartners en bevat:

- een schets van de nieuwe toewijzingsprocedure,
- een beschrijving van de te onderscheiden taken en verantwoordelijkheden van de ketenpartners, en
- de globale werkwijze van het COA.

Hoofdstuk 3 gaat in op de wijze waarop het toezicht kan worden uitgeoefend:

- de Wet Revitalisering Generiek Toezicht: inhoud op hoofdlijnen,
- de bestuurlijke interventieladder: van signaleren naar feitelijke indeplaatsstelling,
- de Huisvestingswet en de nieuwe toewijzingsprocedure,
- de herverdeling van de gemeentelijke taakstelling.

In de bijlagen zijn verder modellen, checklists en aandachtspunten opgenomen, die voor de ketenpartners van belang kunnen zijn bij het vormgeven of beheersen van het proces van huisvesting van verblijfsgerechtigden.

2. de nieuwe toewijzingsprocedure

2.1 inleiding

In de Nederlandse opvangcentra verblijven asielzoekers die, na screening door de Immigratie en Naturalisatiedienst (IND), een verblijfsvergunning hebben gekregen. Deze verblijfsgerechtigden moeten zo snel mogelijk de opvangcentra verlaten en reguliere woonruimte betrekken. Daarmee wordt een snelle integratie in de Nederlandse samenleving bevorderd. Bovendien kan de kostbare centrale opvang dan worden benut voor de opvang van asielzoekers die nog in procedure zijn.

De minister van BZK (mede namens de minister voor I&A) legt ieder half jaar op basis van artikel 60b van de Huisvestingswet (HWV) aan alle gemeenten een taakstelling van het aantal te huisvesten verblijfsgerechtigden op. Deze taakstelling wordt naar inwonertal over de gemeenten verdeeld. De gemeenten zijn op grond van de Huisvestingswet verplicht om deze taakstelling binnen de wettelijk vastgelegde termijn van een half jaar te realiseren.

Naar aanleiding van de achterstanden die gemeenten hadden bij het huisvesten van verblijfsgerechtigden is in 2010 een Taskforce “Thuisgeven” ingesteld. Op 1 juli 2011 leverde deze Taskforce haar eindrapport op. Daarin constateert zij dat de eerder opgelopen achterstanden door de gemeenten geleidelijk worden ingehaald. Maar er is nog een slag te maken voordat de achterstanden definitief zijn weggewerkt en de gemiddelde uitplaatsingstermijn tot het gewenste niveau is teruggedrongen. De Taskforce adviseert om een nieuwe, efficiëntere toewijzingsprocedure in te voeren. Kern van die nieuwe toewijzingsprocedure is omkering van de matching: in plaats van dat de gemeente woonruimte aanlevert en het COA daar een kandidaat bij zoekt, krijgt de gemeente een profielschets van de vergunninghouder van het COA en zoekt in samenwerking met een woningcorporatie hier passende woonruimte bij. Inmiddels is een pilot uitgevoerd in drie deelgebieden (Drenthe, Friesland en Utrecht – met uitzondering van de negen gemeenten in de Bestuur Regio Utrecht) waarin ervaring is opgedaan met de nieuwe toewijzingsprocedure. Naar aanleiding van de positieve ervaringen in de pilot hebben de ministers van BZK en voor I&A besloten om per 1 oktober 2012 landelijk over te gaan naar de nieuwe toewijzingsprocedure¹. Na een half jaar zal een ambtelijke tussenevaluatie plaatsvinden, na één jaar vindt een evaluatie op bestuurlijk niveau plaats (minister, VNG en IPO).

In paragraaf 2.2 wordt de nieuwe toewijzingsprocedure toegelicht.

2.2 de nieuwe toewijzingsprocedure

De toewijzingsprocedure op hoofdlijnen

Vertrekpunt in de nieuwe toewijzingsprocedure is, dat het COA een kandidaat (of kandidaten) aan de gemeente toewijst en dat de gemeente in samenwerking met de woningcorporatie vervolgens de huisvesting regelt (de omgekeerde match). Achtergrond van de nieuwe procedure is het tot stand brengen van een versnelling en verbetering van het huisvestingsproces. Het COA heeft na vergunningverlening twee weken de tijd om een informatieprofiel op te stellen en de koppeling aan een gemeente tot stand te brengen. Na de koppeling heeft de gemeente gemiddeld tien weken de tijd om huisvesting te regelen en twee weken om de verhuizing te laten plaatsvinden. De totale doorlooptijd – van vergunning tot verhuizing – zal daardoor in totaal gemiddeld 14 weken moeten bedragen.

¹ Brief Tweede Kamer “Versnelling huisvesting vergunninghouders”, 27 april 2012

Ten behoeve van de verdeling van vergunninghouders is Nederland in een vijftal regio's opgedeeld, waarbij onder meer rekening is gehouden met bestuurlijke grenzen en woningmarktaspecten:

- Groningen, Friesland en Drenthe,
- Overijssel en Gelderland,
- Flevoland, Utrecht en Noord-Holland,
- Zuid-Holland en Zeeland,
- Noord-Brabant en Limburg.

Per regio zijn bij het COA [regievoerders](#) aangesteld die zorg dragen voor de feitelijke koppeling van de vergunninghouders aan de gemeentez. Deze nieuwe functionaris in het huisvestingsproces is de contactpersoon voor de gemeenten in de regio. Aan de hand van zijn of haar kennis over de vergunninghouders en de regio, brengt de regievoerder een zo goed mogelijke match tot stand tussen een vergunninghouder en een gemeente. Op deze manier worden de vergunninghouders eerlijk en evenredig aan gemeenten toegewezen. Los van de "dagelijkse" contacten met gemeenten zal de regievoerder periodiek met een gemeente, of samenwerkende gemeenten, in gesprek gaan over het koppelingsbeleid. De inspanningen van de regievoerder zijn er op gericht om samen met de gemeente(n) tot een goede uitvoering te komen. Maar uiteraard kunnen zich meningsverschillen voordoen. Als deze onoplosbaar lijken, dan staat voor de gemeente in eerste instantie de weg open naar de COA leiding, en in tweede instantie naar BZK (directie Integratie en Samenleving). Het COA stelt een [informatieprofiel](#) op over de vergunninghouders. Hierin worden gegevens opgenomen die voor de gemeente relevant zijn, zoals gezinsgrootte en -samenstelling, herkomstland, taal, opleiding, werkervaring en eventuele zichtbare lichamelijke beperkingen. Het COA heeft geen toegang tot het medisch dossier van de vergunninghouder.

De regio en de verantwoordelijkheid voor het realiseren van huisvesting ligt bij de gemeente. Regionale samenwerking kan helpen bij het vervullen van de gemeentelijke opgave. De regionale samenwerkingsverbanden die gemeenten nu al op dit terrein hebben, kunnen uiteraard blijven bestaan. Na de koppeling gaat de gemeente in samenwerking met de woningcorporatie(s) aan de slag om de vergunninghouder zo snel mogelijk een plek in de gemeente te bieden. Gemeenten hebben gemiddeld twaalf weken de tijd voor het vinden van woonruimte en de verhuizing van de vergunninghouder. Tien weken voor het vinden van woonruimte en twee weken voor de verhuizing naar de nieuwe woning.

fase 1 huisvestingsproces:

Koppeling vergunninghouder - gemeente (2 wkn)

Vroegtijdig inschrijven in het GBA is om meer redenen van belang:

- bij het inschrijven wordt een burgerservice nummer (BSN) aangemaakt, dat nodig is om een bankrekening te openen, een huurovereenkomst aan te gaan, en een ziektekostenverzekering af te sluiten.
- de IND maakt zo spoedig mogelijk na vergunningverlening een verblijfspas aan, op basis van de dan bekende gegevens. Daarbij wordt het GBA geraadpleegd. Met het direct na vergunningverlening inschrijven in het GBA wordt voorkomen dat de gegevens op de verblijfspas niet overeenkomen met de gegevens in het GBA.

Voor fase 1 van het huisvestingsproces – de fase van vergunningverlening tot koppeling van de vergunninghouder aan een gemeente – wordt rekening gehouden met een termijn van twee weken. Binnen die twee weken moeten tal van acties door het COA worden uitgevoerd.

Direct na de vergunningverlening wordt op de AZC-locatie door de programmabegeleider van het COA een gesprek met de vergunninghouder gevoerd. Bij het gesprek is een tolk aanwezig om er zeker van te zijn dat de vergunninghouder alle informatie goed begrijpt. In het gesprek wordt door het COA aangegeven dat de vergunninghouder in de regio van het AZC wordt uitgeplaatst. Alleen in heel bijzondere gevallen is plaatsing in een andere regio mogelijk. Of er sprake is van een dergelijk bijzonder geval wordt door het COA beoordeeld. Tijdens het gesprek wordt bovendien benadrukt dat het van belang is dat de vergunninghouder zich zo snel mogelijk in het GBA van de AZC-gemeente inschrijft.

² Zie bijlage 7 voor een overzicht van de COA regievoerders.

dwingende plaatsingscriteria COA:

- familie in de eerste graad,
- zeer specialistische ziekenhuisbehandeling die niet overdraagbaar is naar een andere behandelend arts,
- het volgen van een zeer specifieke opleiding,
- een arbeidsovereenkomst voor minimaal een half jaar en 20 uur per week.

Na dit gesprek stelt het COA op de AZC-locatie een informatieprofiel voor de vergunninghouder op met voor de huisvesting relevante gegevens. Dit profiel wordt door de AZC-locatie doorgestuurd naar de COA regievoerder. De informatie op het formulier is gestandaardiseerd en voorziet in de informatiebehoefte voor de eerste huisvesting. Vanwege het mogelijk korte verblijf in Nederland kan de GBA-inschrijving nog niet geregeld zijn, waardoor het BSN ontbreekt. Dat is geen reden om niet te koppelen. Zodra aanvullende informatie beschikbaar is wordt dit gemeld door de regievoerder door een bijgewerkt informatieformulier naar de gemeente te sturen. Met regievoerders kan in iedere fase van het proces door gemeenten contact gezocht worden om uitvoeringsvraagstukken op te lossen.

Koppeling vergunninghouder aan gemeente - de COA regievoerder

De COA regievoerder koppelt de vergunninghouder aan een gemeente in de betrokken regio en houdt daarbij zoveel als mogelijk rekening met:

- de gemeentelijke taakstellingen: de regievoerder zorgt voor een evenredige spreiding van vergunninghouders binnen de regio,
- eventuele voor- of achterstanden van de gemeenten op de realisatie van de taakstelling: het spreekt voor zich dat aan gemeenten met bestaande achterstanden meer vergunninghouders worden toegeedeeld dan aan gemeenten die voor liggen of bij zijn, zodat inhaal van achterstanden ook mogelijk blijft,
- de lokale woningmarkt: bijvoorbeeld het type woningen dat beschikbaar is (het corporatiebezit in een gemeente kan specifiek geschikt zijn voor bijvoorbeeld kleine huishoudens, gezinnen, ouderen, studenten, zorg),
- onderlinge afspraken tussen gemeenten: (regionale) samenwerkingsverbanden tussen gemeenten kunnen gehandhaafd blijven. Met de komst van de regievoerder wordt het huisvestingsproces binnen samenwerkingsverbanden vergemakkelijkt. De regievoerder sluit – waar gewenst en mogelijk – aan bij de overleggen, monitort het proces en adviseert,
- het informatieprofiel van de vergunninghouder: bijvoorbeeld de opleiding (of de gewenste opleiding) en de werkervaring kan een rol spelen bij de plaatsing (geen akkerbouwer in de Rotterdamse haven plaatsen).

De regievoerder stuurt direct na de koppeling het informatieprofiel van de vergunninghouder door naar de gemeente, zodat deze ook direct aan de slag kan. En de regievoerder informeert de AZC-locatie over welke gemeente de vergunninghouder zal gaan huisvesten, de AZC-locatie informeert op haar beurt de vergunninghouder.

Informatieprofiel

Een groot deel van de vergunninghouders krijgt al kort na aankomst in Nederland een positieve beschikking. Er is dan vaak nog weinig meer informatie over de vergunninghouder beschikbaar dan de personalia. Aanvullende informatie wordt verzameld tijdens de gesprekken met de vergunninghouder op het AZC. Deze informatie wordt verwerkt in een standaard informatieformulier³. In de loop van de tijd wordt meer bekend over de betrokken persoon, het informatieformulier wordt hier op aangepast. Binnen twee weken na de positieve beschikking wordt de informatie aan de gekoppelde gemeente overgedragen in de vorm van een informatieprofiel. In het profiel zijn geen privacygevoelige gegevens van de vergunninghouder opgenomen (bijvoorbeeld medisch dossier), maar tenminste wel gegevens omtrent de gezinsgrootte en -samenstelling, het herkomstland, de moedertaal, opleiding, werkervaring en eventuele zichtbare lichamelijke beperkingen. Ook wordt vermeld of het een zogenoemde nareiziger betreft (een gezinslid van een eerder toegelaten vergunninghouder).

³ Zie bijlage 1 voor voorbeeld informatieformulier / informatieprofiel.

fase 2 van huisvestingsproces: gemeente regelt Woonruimte (10 wkn)

In de Huisvestingswet is vastgelegd dat de termijn waarbinnen de totale gemeentelijke taakstelling moet worden gerealiseerd een half jaar bedraagt (HVW art. 6ob). In fase 2 van het huisvestingsproces gaat het om de termijn waarbinnen huisvesting voor een enkel gekoppeld persoon of huishouden moet worden gerealiseerd. Uit de uitgevoerde pilot is gebleken dat een termijn van tien weken voor het regelen van woonruimte en vervolgens twee weken voor de feitelijke verhuizing van de vergunninghouder, in de regel voldoende is. In de nieuwe toewijzingsprocedure wordt daarom ook uitgegaan van een gemiddelde termijn van tien weken voor het regelen van de woonruimte. Deze termijn is afgesproken in het Bestuurlijk Overleg van 19 april 2012 tussen de minister, de VNG en de provincies. Daarbij is afgesproken dat het COA zal monitoren of die termijn gehaald wordt.

Na het ontvangen van het informatieprofiel is de gemeente aan zet. Onderstaand zijn puntsgewijs de stappen opgenomen die onder regie en verantwoordelijkheid van de gemeente doorlopen kunnen worden om tot een goed resultaat te komen:

- de gemeente meldt aan de woningcorporatie(s) in haar werkgebied dat de vergunninghouder gehuisvest moet worden, en geeft daarbij de voor de huisvesting relevante gegevens aan;
- de corporatie zoekt een (passende) woonruimte voor de vergunninghouder binnen haar vrijstaand of vrijkomend woningbezit;
- de woningcorporatie meldt aan de gemeente dat woonruimte is gevonden, stelt een huurcontract op, en maakt (zo mogelijk in overleg met de gemeente) een afspraak voor ondertekening van het huurcontract in. De gemeente is geïnformeerd over de datum en het tijdstip van ondertekening van het huurcontract;
- de gemeente stemt de eerste opvang van de vergunninghouder af met de maatschappelijke begeleiding (bijvoorbeeld Vluchtelingenwerk);
- de gemeente informeert de COA regievoerder over de afspraken over de tekendatum;
- de regievoerder informeert de AZC-locatie, zodat ook de vergunninghouder op de hoogte is van de tekendatum en de gemaakte afspraken;
- op de tekendag gaat de vergunninghouder na ondertekening van het huurcontract naar het gemeentehuis voor overschrijving in het GBA. Vervolgens wordt een gesprek gevoerd met de vergunninghouder, waarin informatie wordt gegeven over de inkomensvoorziening, inrichtingskrediet, collectieve verzekeringen, e.d. Aanvragen worden ter plekke ingevuld.
- de vergunninghouder inspecteert samen met de maatschappelijke begeleiding de woning: inventarisatie benodigde stoffering en huisraad;
- de vergunninghouder keert terug naar het AZC om de verhuizing voor te bereiden;
- de maatschappelijke begeleiding helpt de toekomstige bewoner bij stoffering en huisraad; de gemeente stuurt een getekende kopie van huurcontract naar COA regievoerder. Deze zorgt voor registratie van de ingangsdatum van het huurcontract en informeert de AZC-locatie over aanstaande verhuizing.

Fase 3: de verhuizing (2 wkn)

Voor de derde fase van het huisvestingsproces, van het ondertekenen van het huurcontract tot de feitelijke verhuizing, is gemiddeld twee weken ingeruimd. De gemeente ziet er op toe dat deze termijn ook daadwerkelijk gehaald kan worden. De volgende acties worden ondernomen:

- de gemeente toetst de aanvraag van de vergunninghouder voor de WWB uitkering en het inrichtingskrediet en kent toe;
- de gemeente regelt de betaling van het inrichtingskrediet, zodat de vergunninghouder stoffering en huisraad kan aanschaffen;
- maatschappelijke begeleiding ondersteunt de vergunninghouder bij woningklussen en woninginrichting, en helpt bij de aanschaf van noodzakelijke spullen;
- de vergunninghouder verhuist geholpen door de begeleidende organisatie;
- op de dag van de verhuizing registreert het COA op de AZC-locatie het vertrek van de vergunninghouder. De locatie stelt de uitschrijfkartaart van de vergunninghouder (B12 formulier) op en stuurt deze naar de gemeente. De regievoerder ontvangt de B12 in afschrift, zodat hij weet dat deze verzonden is aan de gemeente;

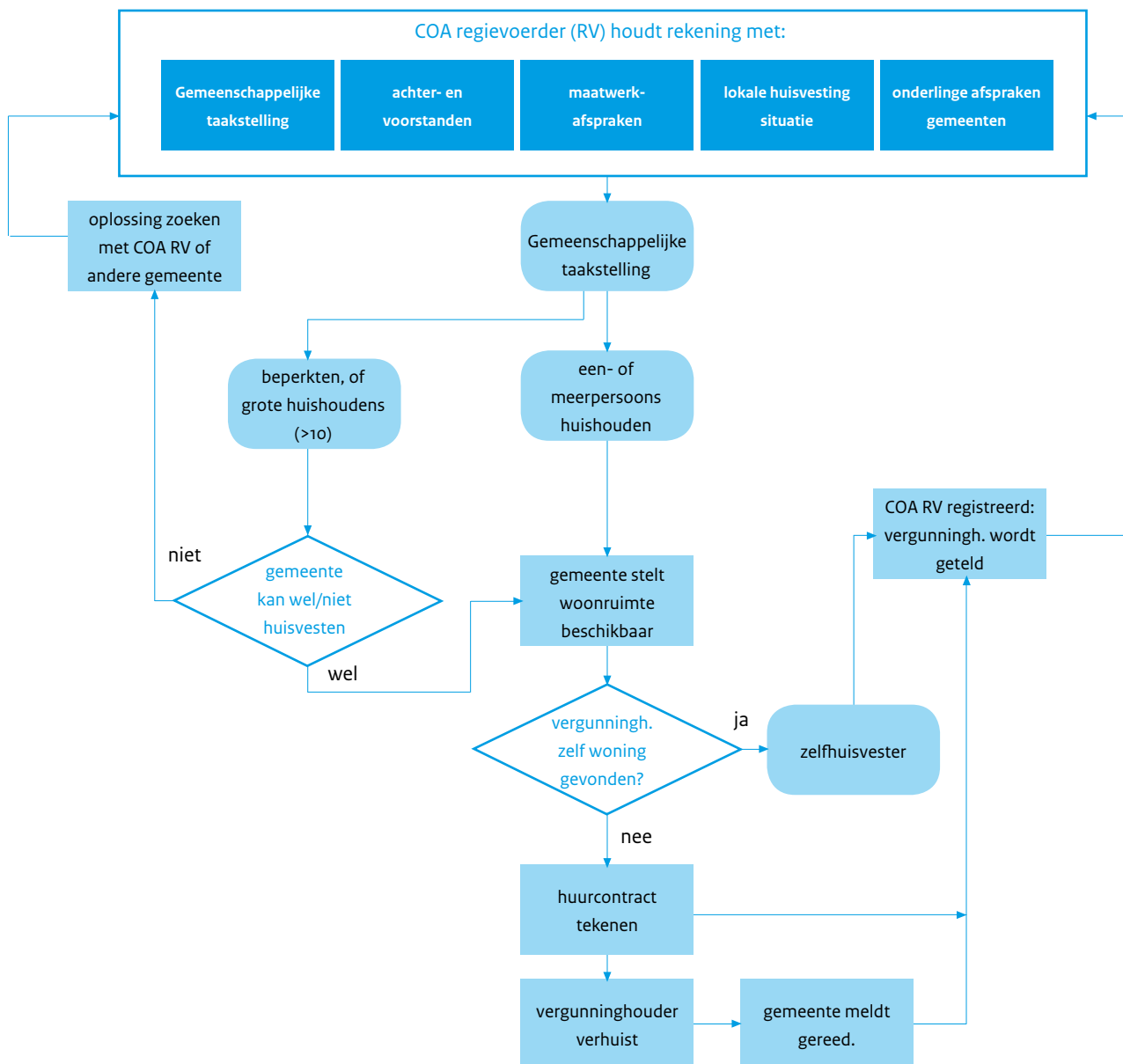

- de gemeente meldt de vergunninghouder via de COA-site aan voor de taakstelling en verklaart dat de woonruimte, overschrijving GBA en inkomensvoorziening, zijn geregeld. Het COA draagt per direct zorg voor digitale verwerking voor de taakstelling, waarmee het huisvestingsproces formeel is afgerond. Als op het moment dat de gemeente de vergunninghouder afmeldt voor de taakstelling, de vergunninghouder nog is ingeschreven bij het COA, dan wordt de opvang direct beëindigd. (NB. Slechts in zeer uitzonderlijke gevallen zal sprake kunnen zijn van verlenging van de opvang.)

Maar voor de vergunninghouder is dit juist het begin van het zelfstandig wonen en leven in Nederland. De eerste maanden blijft maatschappelijke begeleiding nodig, voor allerlei regelzaken en bijvoorbeeld het invullen van formulieren. De gemeente is er voor verantwoordelijk dat die begeleiding er is. De gemeente maakt ook zo snel mogelijk afspraken met de vergunninghouder over zijn of haar deelname aan het inburgeringsproces.

De nieuwe toewijzingsprocedure schematisch weergegeven

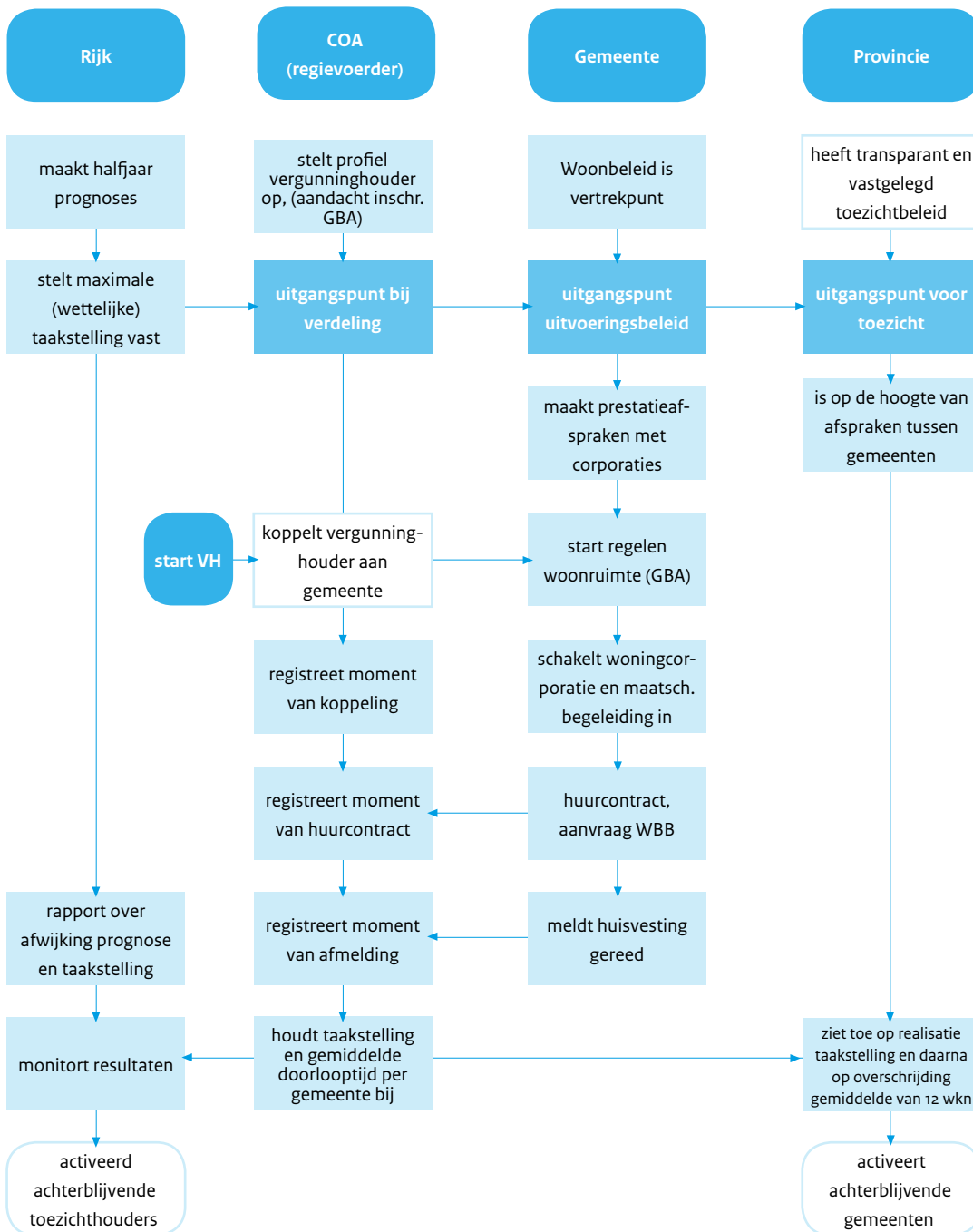
Zeer grote gezinnen (meer dan 10 personen) en mensen die vanwege een beperking zeer specifieke huisvesting nodig hebben, vormen een bijzondere groep waar in sommige gevallen ook een bijzondere aanpak voor nodig is. Als de gemeente geen huisvesting kan aanbieden voor deze bijzondere verblijfsgerechtigden, dan gaat zij met de regievoerder in overleg om een oplossing te zoeken.

2.3 verdeling van taken, verantwoordelijkheden en verplichtingen

inleiding

In onderstaande schema is een globale verdeling van taken en verantwoordelijkheden van Rijk, Provincie, gemeente en COA in de nieuwe toewijzingsprocedure opgenomen.

Eerder werd al de nieuwe toewijzingsprocedure besproken (2.2). In de volgende paragrafen is per bij het huisvestingsproces betrokken partij een beschrijving van taken, verantwoordelijkheden en mogelijke activiteiten opgenomen. Daarbij speelt de nieuwe toewijzingsprocedure uiteraard een belangrijke rol. Om per partij een zo volledig mogelijk overzicht te geven zijn waar nodig herhalingen van eerder gegeven informatie opgenomen. Naast de in het schema opgenomen partijen in het huisvestingsproces worden ook de activiteiten van verhuurders (woningcorporaties en particuliere verhuurders) en maatschappelijke organisatie beschreven.

gemeenten

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het huisvesten van verblijfsgerechtigden volgens de opgelegde taakstelling op basis van de Huisvestingswet, art. 60b.

Artikel 60b, eerste lid

Burgemeester en wethouders dragen zorg voor de voorziening in de huisvesting van verblijfsgerechtigden in de gemeente overeenkomstig de voor de gemeente geldende taakstelling

Verblijfsgerechtigden zijn net als elke Nederlander vrij om zelf woonruimte te zoeken. De meeste verblijfsgerechtigden zijn echter aangewezen op bemiddeling door het COA. Vanaf 1 oktober 2012 geldt in alle gevallen bij de bemiddeling door het COA alleen nog de nieuwe toewijzingsprocedure. Waar tot deze datum het gros van de verblijfsgerechtigden nog werd bemiddeld in reactie op het aanbod van woonruimte door de gemeenten, wordt in het vervolg uitsluitend nog gewerkt met de zogenaamde “omgekeerde match”. De COA regievoerder benadert de gemeente voor de huisvesting van een vergunninghouder, en de gemeente regelt een passende woonruimte.

Ook met de nieuwe toewijzingsprocedure blijft het altijd de verantwoordelijkheid van de gemeente dat zij voldoende verblijfsgerechtigden huisvest. De halfjaarlijkse taakstelling blijft maatgevend. Maar de gemeente kan uiteraard niet meer verblijfsgerechtigden huisvesten dan door de COA regievoerder aan de gemeente worden gekoppeld. Nieuw voor de gemeente is vooral dat zij eerder de regie op het proces heeft en de huisvesting van de vergunninghouder gemiddeld binnen twaalf weken geregeld moet hebben. De COA regievoerder monitort de prestaties van de gemeenten op dit punt, en de provincie als toezichthouder neemt deze prestaties mee in haar beoordeling.

Het maatschappelijke doel van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) is ‘meedoen’. Mensen moeten zelfstandig kunnen (blijven) wonen en mee kunnen doen in de samenleving, al of niet geholpen door vrienden, familie of bekenden. En als dat niet kan, is er ondersteuning vanuit de gemeente.

Om inhoud en vorm te geven aan de verantwoordelijkheid van de gemeente voor de realisatie van de taakstelling (en in het verlengde daarvan voor de inburgeringsfase), is het verstandig dat de gemeente helder integraal beleid formuleert en in een document en in prestatieafspraken met de woningcorporatie(s) vastlegt. Uiteraard is dat niet verplicht, maar het kan wel helpen bij de uitvoering en de bewaking van de uitvoering. In een dergelijk document kan onder meer aandacht worden gegeven aan:

- het door bouw en verbouw voorzien in geschikte woonruimte. In de gemeentelijke woonvisie wordt bij het vaststellen van programma's rekening gehouden met de (aanvullende) woningbehoefte die uit de instroom van verblijfsgerechtigden voortvloeit. Dan gaat het niet alleen om de aantallen, maar ook om het gegeven dat het merendeel van de verblijfsgerechtigden een alleenstaande is (circa 90%).
- hoe om te gaan met de eventuele inzet van tijdelijke (nood)voorzieningen,
- de inhoud van resultaatgerichte prestatieafspraken met de woningcorporatie(s). In bijlage 3 wordt nader ingegaan op de mogelijke inhoud en vorm van die afspraken;
- de wijze waarop binnen het gemeentelijk apparaat afstemming plaatsvindt voor het regelen van één regeldag / warme ontvangst voor de vergunninghouder. In bijlage 4 worden daarvoor handvatten geboden;
- de inhoud van afspraken met de betrokken maatschappelijke organisaties, begeleiding en inburgering. Zie voor aandachtspunten bijlage 5;
- de contacten met de COA regievoerder en de toezichthouder;
- het voorkómen en inlopen van achterstanden.

toezichthouders

De Wet revitalisering generiek toezicht (WRGT) treedt per 1 oktober 2012 in werking⁴. Tot 1 oktober 2012 wordt het toezicht op de gemeenten met betrekking tot de huisvesting van verblijfsgerechtigden uitgeoefend door de provincies en de WGR-plus regio's. Na deze datum berust het toezicht op de gemeenten nog uitsluitend bij de provincies.

Gelijktijdig met de inwerkingtreding van de WRGT wordt ook het algemeen beleidskader voor indeplaatsstelling bij taakverwaarlozing van kracht. Het doel van het beleidskader is dat alle toezichthoudende bestuursorganen bij de uitoefening van het toezicht dezelfde uitgangspunten hanteren. In het beleidskader wordt onder meer ingegaan op de herziene wettelijke regeling en op het bestuurlijke traject voorgaand aan een eventuele juridische interventie. Artikel 60e en 60f van de Huisvestingswet, waarin respectievelijk de indeplaatsstelling en de rapportageplicht werden geregeld, komen daarmee te vervallen. Door het wegvallen van het specifieke toezichtarrangement in de Huisvestingswet, vervalt ook de rol van de WGR-plus regio hierbij. Zoals gezegd komt het toezicht vanaf 1 oktober 2012 uitsluitend bij de provincie te liggen.

De WRGT voorziet erin dat een toezichthouder een besluit tot indeplaatsstelling kan nemen wanneer een bestuursorgaan niet, niet tijdig of niet naar behoren, een bij of krachtens een andere wet dan de Gemeentewet of de Provinciewet gevorderd resultaat tot stand brengt. In artikel 60b van de Huisvestingswet is de resultaatverplichting voor gemeenten opgenomen om de taakstelling met betrekking tot de huisvesting van verblijfsgerechtigden te realiseren. Als een gemeente aan het eind van de halfjaarlijkse termijn niet volledig aan haar taakstelling heeft voldaan, dan geldt voor de provincie als toezichthouder de beginselplicht om in te grijpen. Het ultieme middel daarbij is de indeplaatsstelling (de provincie huisvest de verblijfsgerechtigden namens burgemeester en wethouders en ten laste van de gemeente).

Uitgangspunt van de wettelijke regeling is dat een besluit tot indeplaatsstelling niet door een toezichthouder wordt genomen zonder dat de gemeente eerst in de gelegenheid is gesteld zelf in de zaak te voorzien. Dat is alleen anders wanneer het gaat om een spoedeisend geval. Een besluit tot indeplaatsstelling wordt voorafgegaan door een bestuurlijk traject. In de praktijk blijkt dat bestuurlijk overleg en de dreiging van juridische interventie in het algemeen voldoende is om ervoor te zorgen dat een gemeente de gevorderde taken naar behoren uitvoert. Het bestuurlijk traject wordt omschreven als een interventieladder⁵ die verschillende fasen kent:

- fase 1: signaleren
- fase 2: informatie opvragen en valideren
- fase 3: Actief toezicht: afspraken over acties, termijnen en vervolg
- fase 4: Vooraankondiging van juridische interventie
- fase 5: Besluit tot indeplaatsstelling met laatste termijn om alsnog zelf te voorzien
- fase 6: Sanctie indeplaatsstelling

De interventieladder is niet dwingend, een toezichthouder beslist zelf in welk tempo de treden worden doorlopen. Het is van belang dat het voor de gemeente duidelijk is welk beleid de provincie als toezichthouder voert. Het is daarom sterk aan te bevelen dat dit beleid en de procedures worden vastgelegd in een formeel document. Dat kan bijvoorbeeld in een specifiek voor het onderwerp huisvesting van verblijfsgerechtigden te ontwikkelen beleidskader.

In hoofdstuk 3 wordt dieper ingegaan op de wijze waarop de toezichthouder de prestaties van de gemeente kan toetsen en de mogelijke toepassing van de bestuurlijke interventieladder.

Voor wat betreft de invulling van de mogelijkheid tot het hanteren van herverdeling is in paragraaf 3.4 een voorbeeld van een stappenplan opgenomen.

Met behulp van de COA-website, waarin de voortgangscijfers van de realisering van de huisvestingstaakstelling en de doorlooptijden worden geregistreerd, kan de toezichthouder de voortgang van de realisatie van de taakstelling in elke gemeente op de voet volgen. Als de toezichthouder ziet dat een gemeente niet op schema ligt, kan hij tussentijds naar de oorzaken vragen en zo nodig overleg plegen over mogelijke oplossingen. Als een achterstand bestaat na afloop van het halfjaar, en de gemiddelde doorlooptijd van het huisvestingsproces meer dan twaalf weken bedraagt, dan moet de toezichthouder de bestuurlijke interventieladder hanteren. In de praktijk blijkt dat een proactieve opstelling van de toezichthouder helpt bij het realiseren van de opgave.

⁴ Staatsblad 2012 - 276

⁵ Algemeen beleidskader voor indeplaatsstelling bij taakverwaarlozing (hfdst.5: "de bestuurlijke interventieladder"), als bijlage bij de aanbestedingsbrief van de minister van BZK aan de Tweede Kamer van 7 maart 2011. Het beleidskader moet worden beschouwd als een beleidsregel en zal dan ook moeten worden vastgesteld door de toezichthoudende bestuursorganen afzonderlijk (de ministers en gedeputeerde staten of de Commissaris van de Koning). De gezamenlijke ministers hebben met de aanvaarding in de Ministerraad het beleidskader vastgesteld. De provinciale toezichthouders hebben zich aan het algemeen beleidskader gebonden door vaststelling ervan door gedeputeerde staten van de provincies.

de rijksoverheid

De minister van BZK informeert mede namens de minister voor I&A elk half jaar via een brief de betrokken ketenpartners - gemeenten, toezichthouders en corporaties - over de ontwikkelingen in het rijksbeleid, zoals over de taakstelling voor de huisvesting van verblijfsge-rechtigden op gemeenteniveau en over de bijdrage die van andere partners verwacht wordt.

Huisvestingswet, artikel 60b, 2e lid – berekening taakstelling

Behoudens toepassing van de bevoegdheid, bedoeld in artikel 60c, eerste lid, geldt als taakstelling de uitkomst van de toepassing van de formule $(a:b) * c$, waarin wordt voorgesteld:

- met de letter a:
het aantal inwoners van een gemeente volgens de door het Centraal Bureau voor de Statistiek openbaar gemaakte bevolkingscijfers per 1 januari van het jaar dat voorafgaat aan het jaar waartoe het kalenderhalfjaar, bedoeld bij de letter c, behoort, dan wel het in plaats daarvan op grond van het derde lid vastgestelde aantal;
- met de letter b:
het aantal inwoners van Nederland volgens de door het Centraal Bureau voor de Statistiek openbaar gemaakte bevolkingscijfer per 1 januari van het jaar dat voorafgaat aan het jaar waartoe het kalenderhalfjaar, bedoeld bij de letter c, behoort
- met de letter c:
het door Onze minister van Immigratie en Asiel in de Staatscourant bekendgemaakte totale aantal verblijfsgerechtigden in wier huisvesting in het bij die bekendmaking aan te geven kalenderhalfjaar naar verwachting zal dienen te worden voorzien.

Het Rijk voert geen direct toezicht uit op de gemeenten, die rol is aan de direct hogere bestuurslaag (de provincie) voorbehouden. Het ministerie van BZK heeft wel een directe toezichtrelatie met de woningcorporaties via de Woningwet en het BBSH. BZK treedt alleen actief op in de richting van de corporaties als ze concrete signalen vanuit de gemeente ontvangt dat een corporatie weigerachtig is. Indien de gemeente BZK-WWI inschakelt is het goed om de toezichthouder hierover te informeren. In de praktijk blijkt dat echter nauwelijks voor te komen en leidt een goed gesprek vaak al snel tot het gewenste resultaat.

Het rijk voert wel verticaal toezicht uit op de provincies, zoals in de WRGT is geregeld, en hanteert daartoe ook de bestuurlijke interventie ladder. Dat betekent dat, wanneer de provincie haar toezichthoudende taak niet waarmaakt, als ultiem middel de indeplaatsstelling moet worden ingezet. BZK-WWI gebruikt bij het uitoefenen van haar toezichtstaak de door het COA gegenereerde cijfers met betrekking tot de realisatie van de taakstelling, en de doorlooptijden van de huisvesting van verblijfsgerechtigden.

Vanuit het oogpunt van toezicht is voor BZK relevant, dat:

- elke gemeente haar wettelijke taakstelling volledig en binnen het betreffende halfjaar vervult;
- elke gemeente de haar toegewezen vergunninghouders (conform de bestuurlijke afspraken) gemiddeld binnen twaalf weken huisvest;
- de toezichthouder pro-actief optreedt om elke gemeente haar afzonderlijke taakstelling en eventuele achterstand binnen het betreffende halfjaar te laten realiseren en achterblijvende gemeenten daarop adequaat aanspreekt;
- de toezichthouder waar nodig gebruik maakt van de mogelijkheid tot herverdeling;
- de toezichthouder de bestuurlijke interventieladder hanteert, met als ultiem middel indeplaatsstelling, bij gemeenten die nalatig zijn.

Als BZK vaststelt dat een toezichthouder onvoldoende optreedt, zal zij deze daarop aanspreken en afspraken maken. Als dat niet tot het gewenste resultaat leidt dan zal de minister van BZK via de bestuurlijke interventieladder het proces van in de plaatsstelling opstarten en uiteindelijk voor huisvesting van de verblijfsgerechtigden zorg dragen op kosten van de toezichthouder.

De door de minister te volgen werkwijze komt in hoge mate overeen met de procedure, die door de toezichthouder richting gemeente gehanteerd kan worden, zoals beschreven in hoofdstuk 3

Het COA

Het COA

Het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA) huisvest en begeleidt op een professionele manier mensen in een kwetsbare positie in een veilige en leefbare omgeving, zodat het opvangen van vreemdelingen voor politiek en samenleving beheersbaar blijft en kan worden verantwoord. Het COA is voor de Nederlandse samenleving dé opvangorganisatie in de vreemdelingenketen die zorgt voor opvang, begeleiding en uitstroom van asielzoekers. Dit doet het COA met veilige huisvesting, verstrekking van middelen van bestaan en met gerichte programma's.

Voor een verblijfsgerechtigde beslaat het bemiddelingsproces vanaf het verkrijgen van een vergunning tot verblijf tot de verhuizing ongeveer drie maanden. Het COA heeft na vergunningverlening twee weken de tijd om een informatieprofiel op te stellen en de koppeling aan een gemeente tot stand te brengen. Na de koppeling heeft de gemeente gemiddeld tien weken de tijd om huisvesting te regelen en twee weken om de verhuizing te laten plaatsvinden. De totale doorlooptijd – van vergunning tot verhuizing – zal daardoor in totaal gemiddeld 14 weken moeten bedragen.

De functie van regievoerder moet gezien worden als een soort makelaar tussen vraag en aanbod. Door de kennis over de te koppelen vergunninghouder en de lokale omstandigheden binnen de regio moet de best match tot stand worden gebracht. Hierdoor kunnen gemeenten hun taakstelling tijdig invullen en kan de vergunninghouder een eerste stap maken in de Nederlandse samenleving.

Het informatieprofiel is voor de gemeenten van groot belang bij de zoektocht naar passende woonruimte. De kwaliteit van de door het COA verstrekte informatie is daarmee een belangrijke succesfactor voor gemeenten om de huisvestingstaakstelling te realiseren. Als zich het geval voordoet dat de informatie niet compleet is, dan neemt de gemeente direct contact op met de regievoerder.

Klachtenregeling COA: Mocht onverhoopt de relatie tussen de regievoerder en de gemeente niet naar wens verlopen, dan is dat uiteraard onderwerp van gesprek tussen regievoerder en gemeente. Indien het niet lukt om de samenwerking te verbeteren dan bestaat de mogelijkheid om op te schalen naar de leidinggevende van de regievoerder. In het uiterste geval is de Klachtenregeling van het COA beschikbaar, waarbinnen onafhankelijke toetsing plaatsvindt van het beschreven vraagstuk.

In de praktijk kan het voorkomen dat de verblijfsgerechtigde niet (meer) in de centrale opvang verblijft op het moment van de vergunningverlening. Ook deze vergunninghouders vallen onder de taakstelling. Voorbeelden hiervan zijn vergunninghouders die in het kader van het hervestigingbeleid van de UNHCR na binnenkomst in Nederland geen opvang krijgen en direct gehuisvest worden in gemeenten (voorheen uitgenodigde vluchtelingen). Een ander voorbeeld zijn gezinsherenigers die, zonder gebruik te maken van opvang, direct bij hun partner in de gemeente gaan inwonen. De nareizigers kunnen dan meetellen voor de taakstelling als zij in het bezit zijn gesteld van een afgeleide asielvergunning en tot Nederland zijn toegelaten.

Vergunninghouders zijn vrij om zelf woonruimte te zoeken. Maar in de praktijk blijken de meeste verblijfsgerechtigden aangewezen op bemiddeling door het COA. In paragraaf 2.3 wordt nader ingegaan op de werkwijze van het COA met betrekking tot de volgende vragen:

- welke vergunninghouders tellen mee voor de taakstelling?
- hoe wordt omgegaan met woningweigering?
- welke gegevens worden door het COA geregistreerd?
- hoe verloopt het pasafgifte proces?

woningcorporaties

De woningcorporaties zijn de meest logische gesprekspartners voor de gemeenten als het gaat om het huisvesten van verblijfsgerechtigden. Het betreft immers mensen die niet eenvoudig op eigen kracht een woning kunnen bemachtigen. De verblijfsgerechtigden vormen daarmee voor de corporaties één van de prioritaire aandachtsgroepen, die als enige doelgroep op grond van de Huisvestingswet prioritair door de gemeente gehuisvest dienen te worden. Daarom hebben de corporaties ook een eigen verantwoordelijkheid om te voorzien in de huisvesting van deze doelgroep.

Het is aan te bevelen dat de gemeenten en de corporaties over het huisvesten van verblijfsgerechtigden prestatieafspraken maken op grond van het Besluit Beheer Sociale Huursector (BBSH). In bijlage 3 is aangegeven over welke onderwerpen dan afspraken kunnen worden gemaakt.

In de praktijk blijken vrijwel alle corporaties bereid om verblijfsgerechtigden te huisvesten en ook de deskundigheid is doorgaans aanwezig. Als een woningcorporatie echter niet bereid is om mee te werken, dan meldt de gemeente dit zo spoedig mogelijk bestuurlijk aan het ministerie van BZK (de toezichthouder op de woningcorporaties). Als een corporatie evident weigert om mee te werken, zal de corporatie door de Minister van BZK aangesproken kunnen worden op haar plichten in het kader van het BBSH (Artikel 13). Het is aan te bevelen dat ook de provincie van de weigering van de corporatie op de hoogte wordt gesteld, deze kan dan bij de beoordeling van de prestaties van de gemeente rekening mee houden.

particuliere huursector

De gemeente kan als er in de sociale huursector onvoldoende woonruimte beschikbaar blijkt te zijn, uiteraard ook een beroep doen op de particuliere huursector voor de huisvesting van verblijfsgerechtigden. Voor onderhandelingen kan de gemeente zich het best richten tot de eigenaar in plaats van de beheerder. Huurcontracten op de particuliere markt worden meestal voor minstens een jaar aangegaan. Het zal in de praktijk nauwelijks tot niet voorkomen dat er onvoldoende verhuisbewegingen in de sociale huurwoningenvoorraad zijn om woonruimte voor verblijfsgerechtigden te realiseren, dat tegelijkertijd er wel geschikte woonruimte in de particuliere huursector beschikbaar is, en dat de particuliere verhuurder niet wenst mee te werken. Is dat laatste wel het geval dan kan de gemeente als uiterste middel er voor kiezen om in de Huisvestingsverordening een distributiesysteem voor dit deel van de voorraad in te stellen.

maatschappelijke organisaties

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de huisvesting van gekoppelde vergunninghouders. Maar alleen met het aanbieden van een woning houdt die verantwoordelijkheid niet op. De vergunninghouder kan zeker in het begin moeite hebben met het zelfstandig wonen en leven in Nederland, het opbouwen van een nieuw bestaan.

Het is aan te bevelen dat de gemeente vroegtijdig de maatschappelijke begeleiding van de vergunninghouder organiseert. Bij voorkeur wordt de begeleidende organisatie vóór het ondertekenen van het huurcontract al ingeschakeld.

Maatschappelijke begeleiding is gericht op de integratie van statushouders in de samenleving, waarbij de insteek het welzijn van de vergunninghouder zelf dient te zijn. Integratie in de samenleving betekent deelnemen. Het vinden van een woning, school en huisarts, maar ook buurt- en verenigingsactiviteiten zijn wezenlijk om je thuis te gaan voelen in een ander land. De door de gemeente ingeschaalde begeleiding zal de statushouder op die zoektocht en het bijbehorende gewenningsproces moeten begeleiden. De gemeente treedt daarbij activerend en stimulerend op; niet alleen door de activiteiten financieel te ondersteunen, maar ook door nauw contact te onderhouden en waar nodig flexibel en snel op te treden.

Het meest voor de hand liggend is het opstellen van een afsprakenkader met de begeleidende organisatie(s) waarin helder wordt vastgelegd welke activiteiten worden verwacht, hoe aan de gemeente wordt gerapporteerd en welke tegenprestatie (o.a. vergoeding per tijdseenheid of per vergunninghouder) daar tegenover staat. In bijlage 5 wordt een overzicht gegeven van de onderwerpen/activiteiten die in een dergelijk afsprakenkader kunnen worden opgenomen.

2.4 globale werkwijze van het COA – antwoord op vier vragen

Welke vergunninghouders tellen mee voor de taakstelling?

Alleen eerste huisvesting telt mee voor de taakstelling. Als de vergunninghouder verhuist vanuit de eerste huisvesting naar een andere woning in of buiten de gemeente is dat een keuze van de vergunninghouder zelf, net zoals iedere Nederlander heeft de vergunninghouder recht op vrije vestiging. Deze vervolghuisvesting telt uiteraard niet mee.

Amv, hervestiging, B-9 vergunninghouders

- alleenstaande minderjarige vreemdelingen (amv) tellen mee voor de taakstelling op het moment dat ze achttien jaar worden en in het bezit zijn van een geldig verblijfsdocument.
- vluchtelingen die worden hervestigd op verzoek van de UNHCR tellen mee voor de taakstelling.
- vanaf 2012 tellen ook de zogenaamde B-9-vergunninghouders mee voor de taakstelling. Dit zijn mensen, die op grond van het doen van aangifte van mensenhandel een (tijdelijke) verblijfsvergunning hebben ontvangen.

gezinshereniging:

Het komt voor dat vergunninghouders gedurende het huisvestingsproces bezig zijn met een procedure tot gezinshereniging. Die procedure duurt vaak langer dan een jaar. Zo lang kunnen vergunninghouders niet in een opvanglocatie blijven zitten. Het COA hanteert de volgende regels:

- op het moment dat een vergunninghouder tijdens zijn verblijf in de opvang bericht krijgt dat zijn gezin mag komen, blokkeert het COA gedurende drie maanden zijn uitplaatsing. Slaagt de hereniging in die periode dan wordt het gezin vervolgens gehuisvest. Alle personen tellen mee voor de taakstelling.
- meestal slaagt een gezinshereniging niet binnen drie maanden. Dan wordt de vergunninghouder toch als alleenstaande bemiddeld en gehuisvest, om te voorkomen dat de opvang te vol raakt en de verblijfst termijn gaat oplopen. De aanstaande gezinshereniging wordt wel gemeld aan de gemeente. Bij een overkomst op overzienbare termijn is het verstandig dat de gemeente zorgt voor huisvesting die is afgestemd op het te herenigen gezin. Bij aankomst van de gezinsherenigers zal het COA contact opnemen met de gemeente waar de aanvrager verblijft. Als de woning geschikt is voor het hele gezin zal daar de hereniging plaatsvinden, zonder dat gebruik wordt gemaakt van opvang. Is de woning niet passend, dan zal de gemeente gevraagd worden of herhuisvesting voor het hele huishouden binnen de gemeente binnen 10 weken realiseerbaar is. In dat geval worden de nareizigers gekoppeld aan de gemeente en verblijven de nareizigers in opvang. Geef de gemeente aan dat herhuisvesting binnen 10 weken niet realiseerbaar is, dan wordt het gehele huishouden voorgedragen aan een gemeente die daar wel toe in staat is.

In alle genoemde situaties tellen de gehuisveste personen mee voor de taakstelling.

zelfhuisvesters

Elke vergunninghouder heeft het recht om zelf woonruimte te zoeken. Vanaf 1 oktober 2012, onder de nieuwe toewijzingsprocedure, is duidelijk aan welke gemeente de vergunninghouder door de COA-regievoerder is gekoppeld (binnen twee weken na het verkrijgen van de vergunning).

De COA-site kan worden geraadpleegd om te zien aan welke gemeente een vergunninghouder gekoppeld is. Van gemeenten wordt verwacht dat zij als gedragslijn hanteren dat geen vergunninghouders worden gehuisvest die niet aan hen gekoppeld zijn. Daarmee kan worden voorkomen dat de gemeente aan wie de vergunninghouder gekoppeld is onnodig tijd en werk investeert in de huisvesting, en de vergunninghouder hier geen gebruik van maakt.

hoe om te gaan met woningweigering?

Door gemeenten werd de afgelopen jaren vaak aangevoerd dat zij de taakstelling moeilijk of niet haalden, doordat ze werden geconfronteerd met een verblijfsgerechtigde die de aangeboden woonruimte weigerde. Woningweigering kan ook met de nieuwe toewijzingsprocedure optreden, maar het COA doet er alles aan om woningweigeringen zoveel mogelijk te voorkomen. Daarbij hoort dat vooraf al aan de vergunninghouder duidelijk wordt gemaakt welke rechten hij/zij heeft, en welke consequenties een woningweigering voor hem/haar heeft. Maar ook de koppeling op basis van het informatieprofiel moet het aantal weigeringen doen afnemen.

Als de vergunninghouder op de afgesproken dag voor de ondertekening van het huurcontract niet komt opdagen is er formeel al sprake van woningweigering. En dat geldt uiteraard ook als de vergunninghouder wel komt opdagen, maar ter plaatse aangeeft de woning niet te wensen. In beide gevallen toetst het COA binnen 14 dagen of de weigering terecht is op basis van een beperkte limitatieve lijst met redenen om te weigeren (werk en/of opleiding; 1e-graads familie in een andere regio; om medische redenen geografisch gebonden, zie hiervoor ook het kader op pagina 9 over dwingende plaatsingscriteria). Als het goed is zullen dergelijke koppelingen (door het gebruik van het informatieprofiel) beperkt voorkomen.

Wordt de weigering door het COA als terecht beoordeeld, dan wordt door de COA-regievoerder binnen twee weken een nieuwe kandidaat (passend bij de aangeboden woonruimte) gekoppeld. Daarmee wordt er voor gezorgd dat de inspanningen van de gemeente om huisvesting beschikbaar te krijgen niet voor niets zijn geweest. Is binnen twee weken geen nieuwe kandidaat geleverd, dan meldt de gemeente dit aan de regievoerder. Is de weigering onterecht dan wordt de verblijfsgerechtigde nog eenmaal in de gelegenheid gesteld om de woning alsnog te accepteren. Doet hij/zij dit niet, dan wordt de bemiddeling door het COA gestopt en moet de verblijfsgerechtigde de opvangvoorziening verlaten. Doet de verblijfsgerechtigde dit niet vrijwillig, dan wordt bij de Rechtbank een ontruimingstittel aangevraagd en de betrokkene onder dwang uit de opvang verwijderd. Ook als de verblijfsgerechtigde definitief niet komt, wordt door de COA-regievoerder binnen twee weken een nieuwe kandidaat gekoppeld. Huurderving kan worden gedeclareerd via het aanvraagformulier dat op de COA-site te downloaden is. Daar is ook de huurdervingprocedure beschreven.

In 2011 was er in 611 gevallen sprake van woningweigering. In 13% was er sprake van een terechte weigering, 87% was onterecht. Van de vergunninghouders die onterecht weigerden heeft 41% alsnog de aangeboden woonruimte betrokken.

De COA regiovoerder registreert de woningweigeringen en levert de toezichthouder hiervan periodiek een overzicht. Dit is van belang om te kunnen bepalen om welke redenen de gemiddelde proceduuretijd in voorkomende gevallen langer dan 12 weken uitkomt (niet of wel verwijtbaar).

hoe verloopt het pasafgifte proces?

Wanneer de verblijfsgerechtigde een vergunning tot verblijf heeft gekregen, dan wordt zo spoedig mogelijk door de IND de verblijfspas besteld. Na korte tijd kan deze verblijfspas bij een IND-loket worden opgehaald. De verblijfsgerechtigde krijgt hiervan bericht via de COA locatie waarin hij op dat moment verblijft. Normaal gesproken zal de verblijfspas dus zeker binnen de huisvestingstermijn voor de verblijfsgerechtigde beschikbaar zijn.

Om te voorkomen dat er fouten in de persoonsgegevens op de verblijfspas komen te staan, is het van belang dat de vergunninghouder zich eerst in het GBA inschrijft en de IND vervolgens de verblijfspas aanmaakt. Een zo snel mogelijke inschrijving in het GBA is daarvoor noodzakelijk. De vergunninghouder is wettelijk verplicht om zich binnen 5 werkdagen na de vergunningverlening te melden bij de gemeente waar hij op het moment van de vergunningverlening woonachtig is. Doorgaans is dat de AZC-gemeente. De programmabegeleider van het COA wijst de vergunninghouder hierop in het eerste (vergunninghouder) gesprek dat plaatsvindt. Overigens heeft de COA locatie afspraken gemaakt met de gemeenten waarin de AZC's zijn gehuisvest, om een snelle inschrijving mogelijk te maken. Een vlotte inschrijving in het GBA is voorts van belang, omdat met de inschrijving ook het burgerservicenummer (BSN) wordt aangeemaakt. Dit nummer is nodig om een bankrekening te kunnen openen, een huurovereenkomst te kunnen aangaan en verzekeringen af te sluiten. Daarnaast kan ook een DIGI-D niet eerder aangevraagd worden dan wanneer het BSN-nummer bekend is.

Het COA krijgt van de IND bericht als de verblijfspas gereed is, waarbij ook wordt aangegeven bij welk IND-loket de pas opgehaald kan worden en welke gegevens de vergunninghouder moet overleggen bij het afhalen van de pas. Het COA informeert de vergunninghouder en spoort aan om de pas zo snel mogelijk op te halen.

Het is in de nieuwe toewijzingsprocedure van belang dat de gemeente direct aan de slag gaat nadat zij van de COA-regiovoerder gehoord heeft welke vergunninghouder aan de gemeente is gekoppeld. In de praktijk komt het voor dat de woonruimte eerder beschikbaar is dan dat de vergunninghouder de verblijfspas heeft gekregen. Mocht dat het geval zijn, dan is het verstandig dat de gemeente dit meldt aan de COA regiovoerder. Deze zal vervolgens in samenspraak met IND en COA naar een snelle oplossing zoeken.

Zonder GBA inschrijving in de nieuwe woongemeente kan geen huurcontract worden getekend en kan geen afmelding voor de taakstelling plaatsvinden. Het is daarom van belang dat de overschrijving van de GBA-gegevens van de AZC-gemeente naar de nieuwe gemeente direct plaatsvindt. De gemeente zal dat binnen haar werkprocessen (Burgerzaken) moeten regelen.

Het ontbreken van de juiste documenten kan leiden tot vertraging in het huisvestingsproces. Een oplossing kan zijn dat de gemeentelijke sociale dienst op basis van een ondertekende voorlopige acceptatie van de huurwoning een garantie afgeeft over de 1e huurbetaling en de administratiekosten. Deze garantie wordt gefaxt/gemailed naar de verhuurmedewerker van de corporatie, waarna ondertekening van het huurcontract plaatsvindt.

Het pasafgifte proces is een cruciaal punt in de nieuwe huisvestingsprocedure, en zal om die reden zeker aandacht krijgen in de ambtelijke en bestuurlijke evaluatie van de nieuwe werkwijze.

welke gegevens worden door het COA geregistreerd?

Voor de gemeenten en de toezichthouder is het met de nieuwe toewijzingsprocedure van groot belang dat een adequate registratie door het COA plaatsvindt. De gemeente wordt door de toezichthouder immers beoordeeld op de uitvoering van haar wettelijke taak. Via de COA-website zijn, naast de al bestaande rapportages in het kader van de taakstelling, de volgende rapportages opvraagbaar:

Rapport	inhoud	voor wie	restricties
vergunninghouders per gemeente	Toont overzicht van vergunninghouders gekoppeld aan gemeenten en de daarbij behorende historie	gemeente provincie COA regievoerder COA programmabegeleider	eigen gemeente eigen werkgebied geen geen
inzage verdeling huishoudens over gemeenten	Toont overzicht van het totaal aantal personen per huishouden per gemeente	gemeente provincie COA regievoerder	geen geen geen
gemiddelde termijn per fase per gemeente	Toont overzicht van de gemiddelde termijn per gemeente waarin een vergunninghouder een fase volledig heeft doorlopen	gemeente provincie COA regievoerder	geen geen geen
gemiddelde termijn per fase per locatie	Toont overzicht van de gemiddelde termijn locatie waarin een vergunninghouder een fase volledig heeft doorlopen	gemeente provincie COA regievoerder	geen geen geen

Deze gegevens zijn voor de gemeenten en de toezichthouders op elk moment via de COA-site te raadplegen.

Via de COA-regievoerder kunnen gemeenten en toezichthouders voorts inzicht krijgen in het aantal woningweigeringen en de consequentie voor de doorlooptijd (vertraging in dagen), en het aantal meetellende zelfhuysvesters.

Via de COA-site kunnen gemeenten controleren of een vergunninghouder al gekoppeld is aan een gemeente. Dit kan van belang zijn als een vergunninghouder zich aan de balie meldt, buiten de koppeling van de vergunninghouder om. Als wordt vastgesteld dat deze koppeling met een andere gemeente al is gemaakt, dan wordt de gemeente verzocht om de aanvraag niet in behandeling te nemen. Hierdoor kan het huisvestingproces in de gekoppelde gemeente ongestoord plaatsvinden en kan die gemeente taakstelling realiseren. Omdat de koppeling binnen 2 weken na vergunningverlening plaatsvindt mag een gemeente veronderstellen dat een zelfzoeker al gekoppeld is op het moment dat hij zich meldt aan de balie. Het motto zou dan ook moeten zijn dat gemeenten uitsluitend vergunninghouders huisvesten die door de regievoerder zijn gekoppeld. Iedere gemeente kan dan tijdig de taakstelling invullen.

3. toezicht

3.1 inleiding: de wet revitalisering generiek toezicht

Per 1 oktober 2012 treedt de Wet revitalisering generiek toezicht (WRGT) in werking. Met deze wet wordt het interbestuurlijk toezicht op de provincies en gemeenten sterk vereenvoudigd. Het interbestuurlijk toezicht is per 1 oktober in beginsel belegd bij de bestuurslaag die een niveau hoger ligt. Dit betekent dat het provinciebestuur toezicht houdt op de gemeente en dat het rijk toezicht houdt op de provincie. De rol van de WGR-plus regio vervalt. In samenhang hiermee zijn specifieke bepalingen over interbestuurlijk toezicht in diverse wetten geschrapt of aangepast. Dit geldt ook voor enkele bepalingen in de Huisvestingswet waar het gaat om de huisvesting van verblijfsgerechtigden.

Gelijktijdig met de inwerkingtreding van de WRGT wordt het algemeen beleidskader voor indeplaatsstelling bij taakverwaarlozing van kracht. Het doel van het beleidskader is dat alle toezichthoudende bestuursorganen bij de uitoefening van het toezicht dezelfde uitgangspunten hanteren. In het beleidskader wordt onder meer ingegaan op de herziene wettelijke regeling en op het bestuurlijke traject voorafgaand aan een eventuele juridische interventie).

Uitgangspunt voor het interbestuurlijk toezicht volgens de WRGT is, dat dit toezicht plaatsvindt op basis van selectiviteit (met terughoudendheid in het interbestuurlijk toezicht) en proportionaliteit (met inzet van de lichtst mogelijke instrument). De toezichthouder respecteert de beleidsruimte die bestuursorganen van provincies en gemeenten hebben bij het uitvoeren van hun medebewindstaken. In het algemeen beleidskader vindt dit principe haar weerslag in de bestuurlijke interventieladder, waarin per trede de toezichtactiviteiten “zwaarder” ingezet worden.

Het is gewenst dat de toezichthouder zo min mogelijk via het verticale interbestuurlijk toezicht hoeft in te grijpen. Een adequate horizontale controle en verantwoording maken dit beter mogelijk. Op gemeentelijk niveau gaat het dan om de controlerende taak van de gemeenteraad op het college van B&W. De gemeenteraad kan zo gezien worden als de eerste toezichthouder op de realisatie van de taakstelling huisvesting van verblijfsgerechtigden.

Het in werking treden van de WRGT en het beleidskader indeplaatsstelling zijn niet zonder gevolg voor het toezicht op de wettelijke taak van gemeenten om verblijfsgerechtigden te huisvesten overeenkomstig de voor de gemeente geldende taakstelling (artikel 60b van de Huisvestingswet). De artikelen 60e en 60f, waarin respectievelijk de indeplaatsstelling en de rapportageplicht werden geregeld, komen te vervallen.

In paragraaf 3.3. wordt uitgebreid ingegaan op de wijze waarop de provincie haar toezicht volgens de bestuurlijke interventieladder kan inrichten. Het is aan te bevelen dat de provincie een aanvullend (specifiek) beleidskader formuleert (met gebruikmaking van de bestuurlijke interventieladder) om eenduidigheid en transparantie naar de gemeenten in haar werkgebied te betrachten. De gemeenten weten vooraf waar zij aan toe zijn, als ze hun taken niet (of niet naar behoren) vervullen. Ook wordt in een dergelijk aanvullend beleidskader duidelijk welke ondersteuning een gemeente van de toezichthouder kan verwachten.

3.2 huisvestingswet en bestuurlijke afspraken

Het toezicht op de realisatie van de taakstelling huisvesting verblijfsgerechtigden richt zich uiteraard in eerste instantie op datgene wat in de Huisvestingswet is vastgelegd. Het gaat dan om de realisatie van de halfjaar taakstelling (zie 2.3). Een achterstand op die taakstelling zal altijd moeten leiden tot het “klimmen” op de interventieladder. Immers, als de gemeente niet aan haar taakstelling voldoet, dan heeft de toezichthouder een beginselplicht 6 om in te grijpen met behulp van het middel van indeplaatsstelling bij taakverwaarlozing.

Het niet voldoen aan de wettelijke taakstelling moet onvermijdelijk leiden tot feitelijk uitvoeren van de indeplaatsstelling (beginselplicht). Of de gemiddelde huisvestingstermijnen een wettelijke grondslag zullen krijgen is afhankelijk van de ervaringen die met de nieuwe toewijzingsprocedure worden opgedaan. Niettemin kan de toezichthouder nu al rekening houden met deze termijnen. Immers een gemeente die niet aan zijn wettelijke taakstelling voldoet, komt in aanmerking voor een interventie. Indien de gemeente wel de gekoppelde verblijfsgerechtigden huisvest, vervalt de grond voor een interventie. Immers de gemeente kan niet meer doen, dan de aan de gemeente gekoppelde verblijfsgerechtigden binnen de afgesproken termijnen huisvesten.

⁶ Algemeen beleidskader indeplaatsstelling paragraaf 4.2.2.

3.3 de wet revitalisering generiek toezicht, de interventieladder

In het algemeen beleidskader indeplaatsstelling is als beleidsuitgangspunt opgenomen dat, als er sprake is van taakverwaarlozing, een besluit tot indeplaatsstelling niet wordt genomen dan nadat de bestuurlijke interventieladder is doorlopen.

Voor de toezichthouder zijn in eerste instantie slechts twee indicatoren relevant:

- heeft de gemeente de wettelijke taakstelling gerealiseerd?
- als de wettelijke taakstelling niet is gerealiseerd, heeft huisvesting plaatsgevonden binnen de afgesproken termijn van gemiddeld 12 weken?

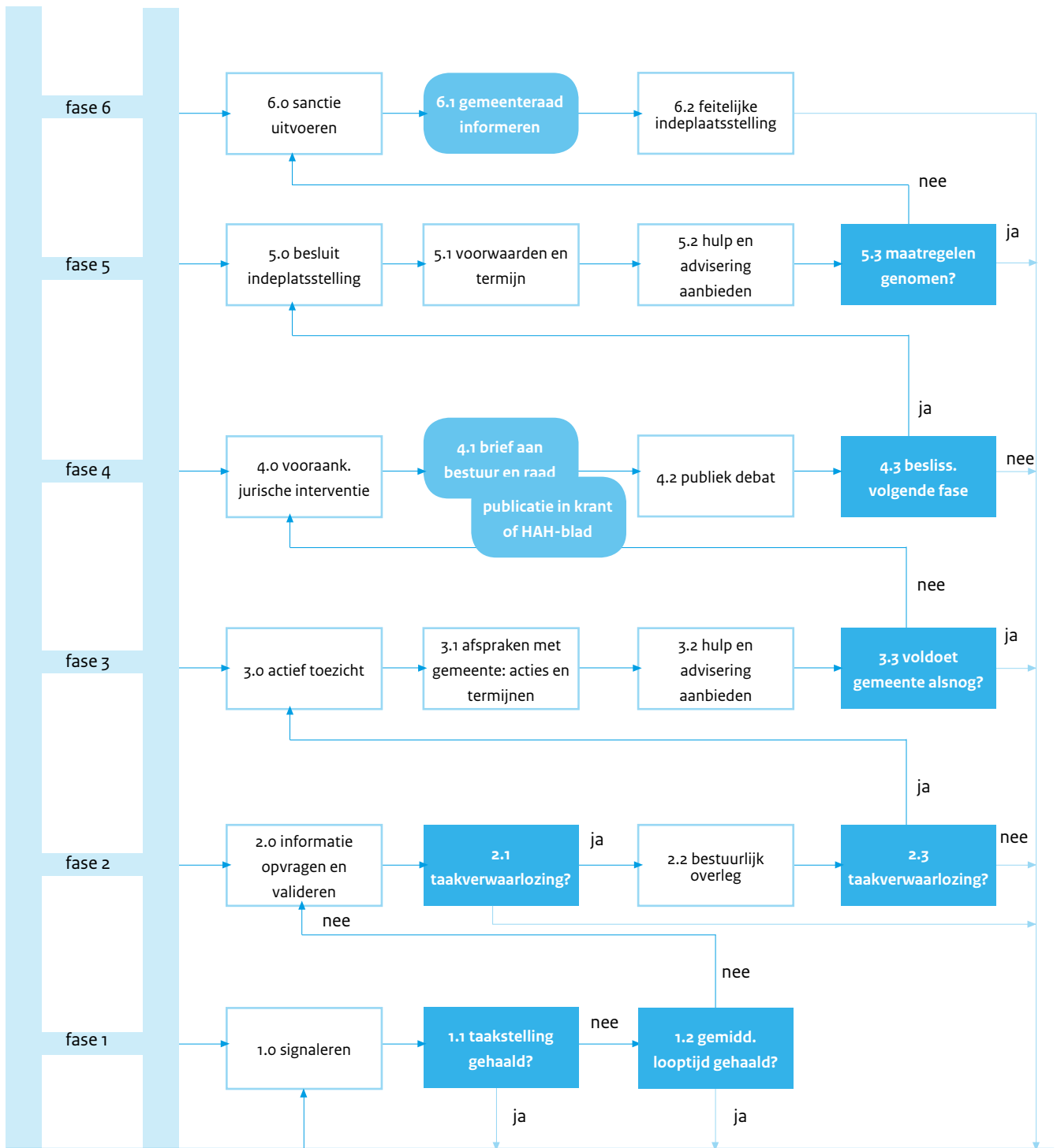
Het spreekt voor zich, zie ook de vorige paragraaf, dat een gemeente die zijn taakstelling realiseert, niets te verwijten valt, integendeel! Pas als de taakstelling niet is gerealiseerd, komt de vraag aan de orde, of de gemeente voldoende inspanningen heeft gepleegd binnen het nieuwe systeem. Met andere woorden: heeft de gemeente de gekoppelde verblijfsgerechtigden binnen de termijnen gehuisvest?

Om een antwoord op deze vragen te kunnen geven is geen ingewikkeld informatiesysteem nodig. De toezichthouder kan gebruik maken van de maandelijkse realisatiecijfers van het COA, en de registraties op de COA-website. Deze gegevens maken permanent inzicht in de ontwikkeling van de realisatie van de taakstelling en de gemiddelde termijnen per fase mogelijk. In hoofdstuk 4 wordt nader ingegaan op de wijze waarop de registraties door het COA zijn ingericht.

Als de gemeente positief scoort op bovenstaande indicatoren, is in principe geen verdere actie van de toezichthouder nodig. In de (nieuwe) toezichtrelatie behoort volgens de WRGT immers uit te worden gegaan van vertrouwen in de uitvoering door de lagere bestuurslaag, en in de werking van de horizontale verantwoording (burgemeester en wethouders naar de gemeenteraad). Als echter blijkt dat een gemeente de wettelijke taakstelling niet realiseert, en niet voldoet aan de 12 weken termijn, dan heeft de toezichthouder een beginselplicht om in te grijpen. Daarbij hanteert zij de bestuurlijke interventieladder. In het volgende schema wordt die interventieladder met de te doorlopen processtappen gevisualiseerd. De processtappen worden volgend op het processchema toegelicht.

de bestuurlijke interventieladder

De fasen en acties op hoofdlijnen beschreven

Fase	Actie	Inhoud actie	Opmerkingen
Fase 1	1.0 signaleren	Het algemeen beleidskader geeft voor deze fase mee dat de toezichthouder in principe twee mogelijkheden tot haar beschikking heeft: eigen onderzoek en risicoanalyse op basis van openbare informatie, of systematisch verzamelde informatie; het inrichten van een effectief piepsysteem	Het is aan de provincie als toezichthouder om haar eigen systeem te kiezen. In principe voldoet toetsing op de twee indicatoren (COA-gegevens)
	1.1 taakstelling gehaald?	Het aantal gerealiseerde plaatsingen is op elk moment uit de COA-site op te vragen. Het is aan te bevelen dat de toezichthouder maandelijks beziet of de gemeenten in haar toezichtgebied op schema liggen. Aan het eind van een halfjaartermijn beoordeelt de toezichthouder of de taakstelling is gehaald. Zo ja, dan geen verdere stappen. De gemeente kan niet meer vergunninghouders plaatsen (meetellend voor de taakstelling) dan door de regievoerder gekoppeld worden, dus als taakstelling niet gehaald is doorgaan naar stap 1.2.	Aan deze wettelijke eis (Huisvestingswet) kan alleen worden voldaan als er voldoende koppelingen zijn geweest. Het is aan de regievoerder om de koppelingen al dan niet gelijkmatig over de halfjaarperiode te verdelen. Wettelijke eis gaat boven bestuurlijke afspraak
	1.2 taakstelling niet gehaald, maar wel gemiddelde doorlooptijd gehaald?	De COA regievoerder registreert de doorlooptijden per gekoppelde vergunninghouder (maandelijks beschikbaar). De toezichthouder beoordeelt aan de hand van deze gegevens of gemiddeld de 12 weken termijnen worden gehaald. Zo ja, akkoord. Zo nee, door naar fase 2.	De bestuurlijke afspraak behorend bij de nieuwe toewijzingsmethodiek is dat de gemeente 10 weken heeft om de woonruimte beschikbaar te krijgen, en 2 weken om de verhuizing te laten plaatsvinden.
Fase 2	2.0 informatie opvragen en valideren	De toezichthouder vraagt informatie op bij de gemeente (ambtsbericht), stelt daartoe een termijn, en analyseert die informatie om te kunnen bepalen of er sprake is van taakverwaarlozing.	Bij uitblijven adequate en tijdige informatie kan toezichthouder zelf informatie vergaren. (termijn aanleveren info bijvoorbeeld 2 weken.)
	2.1 taak-verwaarlozing?	In paragraaf 3.4 is een schema opgenomen waarmee kan worden bepaald of er sprake is van taakverwaarlozing. Zo ja, door naar bestuurlijk overleg. Zo nee, terug naar uitgangsspositie.	Voor analyse bijvoorbeeld 2 weken inruimen. Het is overigens zinvol om in alle gevallen een bestuurlijk gesprek over de bevindingen aan te gaan!
	2.2 bestuurlijk overleg	In het bestuurlijk overleg worden de bevindingen van de toezichthouder besproken. De gemeente wordt in de gelegenheid gesteld om haar opinie te geven.	Hoor en wederhoor. (circa 1 week voor inruimen)
	2.3 taak-verwaarlozing?	De toezichthouder beoordeelt of het bestuurlijk overleg aanleiding geeft om haar conclusie te herzien. Blijft de conclusie taakverwaarlozing, dan door naar fase 3.	
Fase 3	3.0 actief toezicht	In deze fase wordt de gemeente in de gelegenheid gesteld om alsnog aan haar verplichtingen te voldoen.	
	3.1 afspraken	De toezichthouder geeft aan de gemeente aan welke acties moeten worden ondernomen, en binnen welke termijnen.	De provincie kan hier zelf bepalen welke termijnen worden gesteld. Het ligt in de rede dat die termijn binnen het dan lopende halfjaar ligt.
	3.2. aanbieden ondersteuning	De toezichthouder kan ondersteuning aanbieden aan de gemeente.	Het aanbieden van ondersteuning kan zinvol zijn om tot een versnelling van verbeteringen te komen. Daarmee kan de overstap naar juridische interventie mogelijk voorkomen worden (voor toezichthouder en gemeente plezieriger)
	3.3 voldoet gemeente alsnog?	De toezichthouder beoordeelt of de gemeente binnen de gestelde termijn alsnog aan haar wettelijke verplichting heeft voldaan. Het gaat dan om de inhaal van de achterstand. Zo nee, door naar fase 4.	

Fase 4	4.0 vooraankond. juridische interventie	In deze fase stuurt de toezichthouder een vooraankondiging van juridische interventie aan de gemeente, en vindt publiek debat plaats	
	4.1 brief aan gemeentebestuur en -raad	De vooraankondiging in de vorm van een brief wordt aan het gemeentebestuur gezonden. Een afschrift van de brief gaat naar de gemeenteraad. Bovendien wordt de vooraankondiging in een Huis aan Huis blad of krant gepubliceerd	Met het afschrift naar de gemeenteraad wordt versterking van de horizontale verantwoording beoogd. Bredere publicatie is bedoeld om het publieke debat te stimuleren
	4.2 publiek debat	De brief/vooraankondiging zal mogelijk tot (publiek) debat leiden. Of dat debat daadwerkelijk plaatsvindt is niet vooraf vast te stellen.	Om de gemeenteraad in de gelegenheid te stellen invloed uit te oefenen is tenminste één maand nodig.
	4.3 beslissing volgende fase	Naar aanleiding van de uitkomsten van het debat in de gemeenteraad besluit de toezichthouder om al dan niet naar fase 5 over te gaan. Doorgaan naar de volgende fase kan alleen worden voorkomen als het gemeentebestuur aannemelijk kan maken dat gemeente alsnog zal voldoen.	Het is aan te bevelen om na debat in de gemeenteraad nog een bestuurlijk overleg te voeren.
Fase 5	5.0 besluit indeplaatsstelling	In deze fase neemt de toezichthouder het besluit tot indeplaatsstelling.	Tegen het besluit kan door de gemeente rechtstreeks beroep worden ingesteld bij de ABRvS. Het beroep heeft geen opschortende werking.
	5.1 voorwaarden en termijn	De toezichthouder geeft aan dat feitelijke indeplaatsstelling volgt als niet wordt voldaan aan de gestelde voorwaarden binnen een bepaalde begunstigingstermijn. Zie voor de minimum voorwaarden van dit besluit bijlage 4.	De termijn waarbinnen de maatregelen genomen moeten worden moet zo kort mogelijk worden gesteld. Het opsplitsen in deelstappen en termijnen is aan te bevelen.
	5.2 ondersteuning aanbieden	De toezichthouder kan ondersteuning (hulp en advisering) leveren aan de gemeente, om de gestelde termijn te kunnen halen.	De kosten van hulp en ondersteuning kunnen eventueel op de gemeente verhaald.
	5.3 maatregelen genomen?	De toezichthouder beoordeelt of de gemeente binnen de gestelde termijn(en) aan de voorwaarden heeft voldaan. Zo nee, door naar fase 6.	
Fase 6	6.0 sanctie uitvoeren	na afloop van de formele waarschuwingsfase gaat de toezichthouder over tot feitelijke indeplaatsstelling.	Er is geen apart besluit nodig.
	6.1 feitelijke indeplaatsstelling	alle maatregelen die genomen moeten worden om de gevorderde taak uit te voeren, worden genomen door de toezichthouder. De kosten van de indeplaatsstelling worden doorberekend aan de gemeente.	Als de gemeente in voldoende mate aannemelijk heeft gemaakt dat het de gevorderde taken alsnog naar behoren zal uitvoeren, kan de toezichthouder het besluit tot indeplaatsstelling intrekken.
	6.2 gemeenteraad informeren	De gemeenteraad wordt door de toezichthouder over de feitelijke indeplaatsstelling geïnformeerd.	Ten behoeve van horizontale verantwoording en publiek debat

Praktische tips voor de toezichthouder

Voor zowel de toezichthouder als voor de gemeenten is duidelijkheid vooraf over de wijze waarop de realisatie wordt gemeten van belang. Dat geldt ook voor de termijnen die door de toezichthouder zullen worden gehanteerd. Het verdient aanbeveling dit vast te leggen in een aanvullend beleidskader. Onderstaand enkele praktische tips voor de toezichthouder op dit punt.

Wat telt de toezichthouder mee bij als realisatie voor de taakstelling?

In principe kan de toezichthouder volstaan met het vasthouden aan de COA realisatiecijfers. Dat zijn immers de officiële registraties. Het kan echter in de praktijk zo zijn dat een vergunninghouder al wel is gehuisvest, maar dat de administratieve afhandeling door het COA nog niet heeft plaatsgevonden. Met het oog op de in de WRGT genoemde proportionaliteit in de toezichtacties is het verstandig om, voordat tot verder acties over te gaan, te bezien of van een dergelijke situatie sprake is. De informatie die daarvoor nodig is moet eenvoudig beschikbaar zijn en bovendien verifieerbaar. De volgende gegevens (pijplijn productie) zouden in dat verband kunnen worden meegenomen:

- door de gemeente aan te leveren, ondertekende en gedateerde huurcontracten,
- in het COA-systeem te verifiëren aanmeldingen,
- bij het COA bekende, maar niet in het systeem opgenomen, aanmeldingen,
- bij het COA bekende, maar nog niet in het systeem opgenomen, aanmeldingen van zelfstandige huisvesting door de gekoppelde vergunninghouder.

Bij welke achterstand actie?

Het is verstandig dat de toezichthouder er helder over is wanneer zij tot actie over gaat. De Huisvestingswet laat op dat punt weinig interpretatievrijheid; het gaat om realisatie van de volledige taakstelling. Als de pijplijn productie wordt meegeteld is een digitale benadering (gehaald of niet gehaald) aan te bevelen. De toezichthouder komt ook in actie als er sprake is van een kleine achterstand. Wordt de pijplijn productie niet meegeteld, dan kan worden gekozen voor een formulering waarmee impliciet rekening wordt gehouden met eventuele pijplijn productie. Bijvoorbeeld door een grens te leggen bij een achterstand die niet groter mag zijn dan 1/6 (één maand ruimte voor administratieve processen) van de taakstelling.

Hoe wordt de gemiddelde realisatietermijn berekend?

In principe zijn er twee methodes om te bepalen of de gewenste gemiddelde termijn van 12 weken wordt gehaald:

- met de realisaties in het beschouwde tijdvak (halfjaar) als uitgangspunt. Op basis van de COA gegevens over de realisaties wordt de doorlooptijd berekend vanaf het moment van koppeling tot het moment van verhuizing. Dit zal uiteraard ook kunnen betekenen dat de koppeling al in een eerder tijdvak heeft plaatsgevonden, en in het beschouwde tijdvak tot een verhuizing heeft geleid. De huisvesting is immers een doorlopend proces.
- met de koppelingen/matchingsdatum in het beschouwde tijdvak als uitgangspunt. Niet alle koppelingen behoeven in dat geval al tot realisatie te hebben geleid. Maar daarbij moet wel in aanmerking worden genomen dat slechts op ongeveer de helft van de in een halfjaar gekoppelde vergunninghouders wordt gemeten.

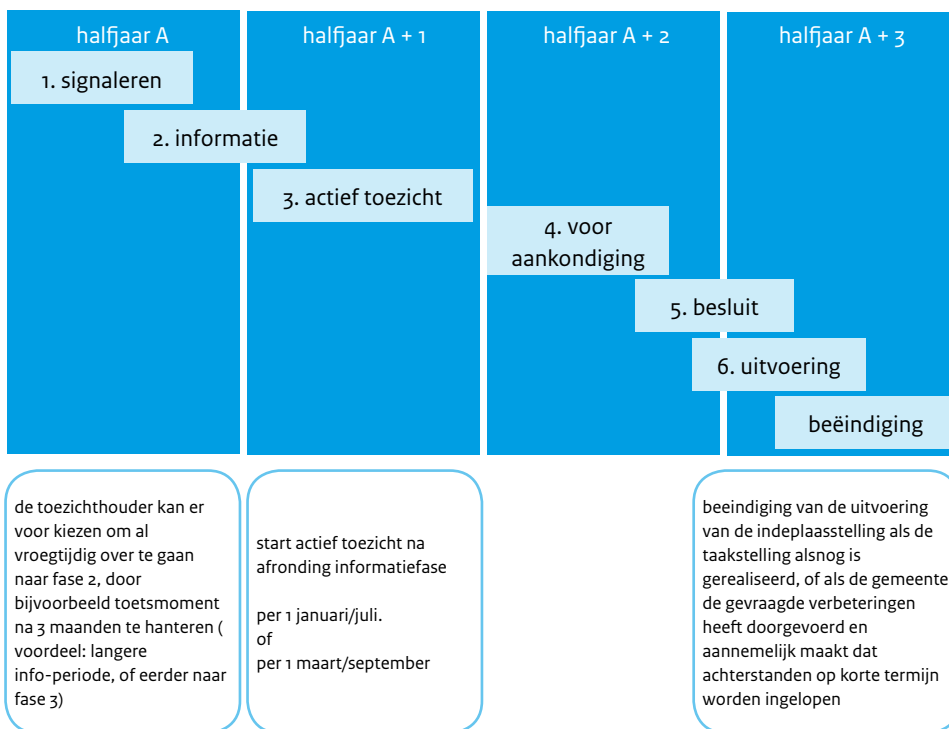
Op basis van de eerste methode kan overigens maandelijks een voortschrijdend gemiddelde worden bepaald, waarmee het mogelijk wordt om de ontwikkeling van de gemiddelde doorlooptijd te volgen. Daarmee kan worden beoordeeld of er sprake van een tijdelijke verbetering of verslechtering, of van een structureel te trage huisvesting. Dat biedt aanknopingspunten voor te voeren gesprekken met de betrokken gemeente. De toezichthouder dient dit voortschrijdende gemiddelde wel zelf bij te houden.

Het is van belang dat de toezichthouder helder – en idealiter in een aanvullend beleidskader – aangeeft voor welke berekeningswijze zij kiest. Dat voorkomt onduidelijkheid in het vervolgtraject.

Welke termijnen in de interventieladder hanteren – een voorbeeld

De hierboven beschreven bestuurlijke interventieladder met de verschillende processtappen gaat uit van het beginsel van proportionaliteit een selectiviteit. Het is echter wel van belang dat de beginselplicht tot indeplaatsstelling wordt waargemaakt door de toezichthouder. Daartoe is een strikte hantering van termijnen van belang, omdat de uiteindelijke uitvoering van de indeplaatsstelling anders wel erg lang op zich kan laten wachten. Daarmee wordt geen recht gedaan aan de wettelijke taakstelling. Onderstaand is een mogelijke tijdsbalk weergegeven voor het doorlopen van de interventieladder, waarbij het ultieme middel van uitvoering van de indeplaatsstelling een jaar na de gesignaleerde taakverwaarlozing wordt geëffectueerd. Het rijk zal als toezichthouder op de provincie deze termijn als maximum hanteren bij het beoordelen van de prestaties van de provincie. De provincie is uiteraard vrij om een strakker tijdschema te definiëren en te volgen.

Hoe omgaan met voor tijdvak 2012-II opgelopen achterstanden?

Met het in werking treden van de WRGT, het algemeen beleidskader en de nieuwe toewijzingsmethodiek per 1 oktober is een nieuwe situatie ontstaan. De werkwijze in de nieuwe situatie is bovenstaand beschreven. Maar gemeenten waren al verantwoordelijk voor de huisvesting van verblijfsgerechtigden. Opgelopen achterstanden moeten nog steeds ingehaald worden. De toezichthouders zullen in voorkomende gevallen ook in de oude situatie al een proces hebben opgestart naar indeplaatsstelling toe. Dat proces moet worden doorgezet. Daarbij is het van belang dat door de toezichthouder wordt bepaald in welke fase van de interventieladder het proces zich per 1 oktober 2012 bevindt. Vanaf die trede/fase zal de interventieladder verder doorlopen moeten worden. Het verdient aanbeveling dat de toezichthouders naar de gemeenten (en naar het rijk) toe duidelijk maken waar op de interventieladder men zich nu bevindt (per 1 oktober 2012).

Hoe omgaan met “nieuwe” gemeenten?

Met het vervallen van de toezichtstaak van de WGR-plus regio's worden provincies geconfronteerd met een uitbreiding van hun toezichtgebied. Het spreekt voor zich dat de nieuwe toezichthouder één heldere beleidslijn hanteert voor alle gemeenten in haar werkgebied. Een beleidslijn die wordt vastgelegd in een aanvullend beleidskader. Het is echter mogelijk dat die nieuwe gemeenten met hun toenmalige toezichthouder afspraken hebben gemaakt, die afwijken van het beleid van de huidige toezichthouder. Als het goed is heeft de toezichthouder die afspraken in het kader van de overdracht van taken al voor 1 oktober 2012 in beeld gebracht. Ook voor deze nieuwe gemeenten (specifiek de achterblijvers) moet duidelijk zijn waar op de interventieladder zij zich bevinden. Het gaat hier om maatwerk, waarbij de nieuwe toezichthouder elke individuele achterblijvende gemeente zal moeten consulteren. Het uitgangspunt van de wettelijke taakstelling volgens de Huisvestingswet blijft uiteraard onverkort van kracht.

3.4 herverdeling taakstelling tussen gemeenten

In artikel 60c van de Huisvestingswet is beschreven dat toezichthouders over de bevoegdheid beschikken om taakstellingen tussen de gemeenten te herverdelen.

Artikel 60c

Gedeputeerde staten zijn bevoegd taakstellingen die volgen uit de toepassing van de formule, bedoeld in artikel 60b, tweede lid, te wijzigen, voor zover de verwezenlijking van het bovengemeentelijke ruimtelijke beleid of volkshuisvestingsbeleid of de samenhang tussen het door gemeenten gevoerde volkshuisvestingsbeleid dat vordert, met dien verstande dat de som van de aantallen verblijfsgerechtigden in wier huisvesting na die wijziging in de betrokken gemeenten tezamen dient te worden voorzien, niet afwijkt van de som van de aantallen die worden verkregen met toepassing van de formule, bedoeld in artikel 60b, tweede lid.

Voor sommige gemeenten kan het in de praktijk moeilijk zijn om voldoende huisvesting voor verblijfsgerechtigden aan te bieden. Dat kan bijvoorbeeld het geval zijn als in een (kleinere) gemeente sprake is van een omvangrijk herstructureringsproject binnen de sociale huurwoningvoorraad. Vanwege noodzakelijke herhuisvesting van bewoners van te slopen of renoveren woningen kan het aantal voor huisvesting van verblijfsgerechtigden beschikbare woonruimte tijdelijk zeer beperkt zijn. In die gevallen ligt een tijdelijke herverdeling voor de hand.

Bij herverdeling kan besloten worden tot “overproductie” in de ene gemeente en “onderproductie” in een andere gemeente, om tijdige huisvesting van vergunninghouders mogelijk te maken. Herverdeling kan in principe alleen als dat nodig is vanwege bovengemeentelijk ruimtelijk beleid of volkshuisvestingsbeleid, of vanwege de samenhang tussen het door gemeenten gevoerde volkshuisvestingsbeleid.

Als de toezichthouder een “onderproductie” gemeente wil houden aan volledige realisatie van de oorspronkelijke taakstellingen, kan hij daarover afspreken dat een tijdelijke verlaging van de taakstelling te zijner tijd weer zal worden geneutraliseerd door een tijdelijke verhoging van de taakstelling. In het verlengde hiervan kunnen extra prestaties die een andere gemeente tijdelijk levert, gecompenseerd worden met een lagere taakstelling in de toekomst.

Na herverdeling moet binnen het toezichtgebied de nieuwe totale taakstelling voor de betrokken gemeenten gelijk zijn aan de oude totale taakstelling. De herverdeling is na afloop van eventuele bezwaarprocedures voor de betrokken gemeenten bindend.

Formeel staat de Huisvestingswet herverdeling tussen gemeenten uit verschillende provincies niet toe. Waar er sprake is van een woningmarkt over de provinciegrenzen heen, en de afspraken over herverdeling in onderling overleg tot stand komen, zullen toezichthouders hier echter welwillend tegenover staan.

In de nieuwe toewijzingsprocedure wordt een vergunninghouder door de COA-regievoerder op basis van de beschikbare informatie gekoppeld aan een gemeente, die vervolgens binnen gemiddeld 12 weken de vergunninghouder gehuisvest moet hebben. Deze procedure maakt, dat een herverdeling nooit betrekking kan hebben op reeds gekoppelde vergunninghouders, daarvoor blijft de huisvestingsplicht bestaan. Het is dan ook zaak dat de provincie de minister van BZK en de regievoerder zo spoedig mogelijk (en liefst voordat een nieuw tijdvak van een halfjaar begint) informeert over een eventuele herverdeling.

Het is overigens wel mogelijk om zelfs een negatieve taakstelling voor een gemeente vast te stellen, waarmee een eventuele achterstand op de wettelijke taakstelling wordt weggenomen.

Omgaan met een herverdelingsverzoek

Het initiatief voor herverdeling zal in de regel bij de gemeenten liggen. Het is aan te bevelen dat herverdelingsverzoeken door alle betrokken gemeenten gezamenlijk worden ingediend bij de toezichthouder. Dergelijke verzoeken kunnen overigens op ieder gewenst moment worden ingediend. De toezichthouder kan onderstaande (beoordeling) stappen hanteren bij herverdelingsverzoeken:

- dienen de betrokken gemeenten het verzoek gezamenlijk in?
- hebben de gemeenten die de taakstelling overnemen in de afgelopen taakstellingperiodes zelf de taakstelling gerealiseerd. Het herverdelen van taakstellingen naar gemeenten die zelf moeite hebben om de taakstelling te realiseren kan tot verplaatsing van het probleem leiden. De toezichthouder mag van de gemeenten verwachten dat zij aannemelijk maken dat gekoppelde vergunninghouders binnen de afgesproken gemiddelde 12 weken zullen worden gehuisvest.
- voor verzoeken tot herverdeling die vooraf (preventief) worden gedaan, geldt in principe dat alle gezamenlijke initiatieven tot herverdeling gehonoreerd worden, mits deze voldoende volkshuisvestelijk zijn beargumenteerd.

- bij verzoeken tot herverdeling die tegen het einde van de taakstellingperiode worden ingediend (reactief), wordt slechts een verlaging van de taakstelling in het lopende tijdvak toegepast tot minimaal het niveau van het aantal reeds gekoppelde vergunninghouders.
- de toezichthouder registreert alle afspraken (bijvoorbeeld afspraken over compensatie na een aantal jaar).
- de toezichthouder meldt besluiten tot herverdeling aan de minister van BZK en aan de BackOffice (via COAServicelijn@coa.nl). Het COA verwerkt de nieuwe taakstellingen in de maandelijks realisatieoverzichten, de COA-regievoerder neemt de nieuwe taakstellingen mee als input voor de toewijzingsprocedure.

Regionale samenwerking

Soms kan het een goede optie voor gemeenten zijn om te kiezen voor regionale samenwerking, vanwege de spreiding van sociale huurwoningen en woningtypen over de regio, maar ook omdat veel woningcorporaties regionaal werkzaam zijn. Met een ruimer potentieel aan woningen en verschillende samenstelling van de lokale woningmarkten is het vinden van geschikte woningen vaak eenvoudiger. Zo zijn in de steden vaker kleinere woningen en appartementen beschikbaar, terwijl in de dorpen en kernen daar soms in het geheel geen aanbod in bestaat. Regionale samenwerking kan een succesfactor zijn voor een geslaagde match en dus voor de huisvesting van vergunninghouders.

Als de realisatie van de taakstellingen in de regio (een optelsom van de lokale taakstellingen in de regio) gezamenlijk wordt opgepakt, dan is het gewenst dat de regio één contactpersoon c.q. coördinator (coördinerende gemeente) aanwijst. Die coördinator vervult dan een intermediaire rol naar de COA-regievoerder, naar de samenwerkende gemeenten en naar de woningcorporaties. Verder dient er idealiter één aanspreekpunt per gemeente te zijn, en één aanspreekpunt per corporatie. De verschillende contactpersonen moeten uiteraard met elkaar bekend zijn. In dit geval koppelt de COA-regievoerder de vergunninghouder aan de regio, en zorgt de coördinator er voor dat de vergunninghouder binnen de 12 weken termijn is verhuisd naar een woonruimte in één van de gemeenten in de regio. Regionale samenwerking ontslaat de betreffende gemeenten niet van hun wettelijke taakstelling. Het verdient daarom aanbeveling om vooraf met de toezichthouder afspraken te maken over hoe met de lokale taakstellingen wordt omgegaan. De toezichthouder zal in beginsel toetsen op de tijdige realisatie van huisvesting van gekoppelde vergunninghouders, met instandhouding van de oorspronkelijke taakstelling. De regio kan ook aan de toezichthouder vragen om herverdeling van de taakstelling aan het einde van de halfjaar periode, naar rato van het aantal aan gemeenten gekoppelde vergunninghouders.

4. nadere informatie

Hoofddoel van deze handreiking is het bieden van een hulpmiddel (en naslagwerk) voor de ketenpartners bij het realiseren van de huisvesting van verblijfsgerechtigden, en voor het toezicht daar op. In de handreiking is uitgebreid ingegaan op de consequenties van de nieuwe toewijzingsprocedure en de WRGT.

Voor alle betrokken partijen is het van belang dat wordt geëvalueerd hoe de nieuwe toewijzingsmethodiek in de praktijk uitpakt en tegen welke eventuele knelpunten wordt aangelopen. Daarom is afgesproken dat een half jaar na de introductie van de nieuwe toewijzingsprocedure (in april 2013) een ambtelijke tussenevaluatie zal plaatsvinden. En, na één vol jaar werken met de nieuwe toewijzingsprocedure (in oktober 2013) vindt een evaluatie op bestuurlijk niveau plaats (minister, VNG en IPO).

Met vragen over de nieuwe toewijzingsprocedure kunnen gemeenten terecht bij de regievoerders van het COA, het eerste aanspreekpunt voor gemeenten op het gebied van huisvesting van vergunninghouders. Daarnaast kunnen ook vragen worden gesteld aan het COA (coaservicelijn@coa.nl) en de VNG (informatiecentrum@vng.nl).

Nadere informatie is ook te vinden via de onderstaande links:

Algemene informatie van BZK over de huisvesting van vergunninghouders	http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/asielbeleid-en-immigratie/huisvesting-vergunninghouders
Brief van de minister van BZK over de versnelling van de huisvesting van vergunninghouders	http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/kamerstukken/2012/05/02/kamerbrief-over-versnelling-huisvesting-vergunninghouders.html
Evaluatierapport "pilot sneller thuisgeven".	http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/asielbeleid-en-immigratie/documenten-en-publicaties/rapporten/2012/05/02/rapport-evaluatie-pilot-sneller-thuisgeven.html
Veel gestelde vragen over de nieuwe toewijzingsprocedure	http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/asielbeleid-en-immigratie/documenten-en-publicaties/brochures/2012/06/25/faq-s-over-nieuwe-procedure-huisvesting-vergunninghouders.html
Checklist van te ondernemen activiteiten bij de huisvesting van vergunninghouders	http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/asielbeleid-en-immigratie/documenten-en-publicaties/richtlijnen/2012/06/11/checklist-activiteitenbeschrijving.html
Wet Revitalisering Generiek Toezicht	http://wetten.overheid.nl/BWBR0031628/geldigheidsdatum_19-07-2012 http://www.ipo.nl/beleidsvelden/interbestuurlijk-toezicht
Algemeen beleidskader indeplaatsstelling (uitgangspunten voor nemen van besluiten door toezichthouder wanneer gemeente wettelijke taken niet naar behoren uitvoert)	http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/notas/2011/03/08/algemeen-beleidskader-indeplaatsstelling-bij-taakverwaarlozing.html

bijlage 1

Informatieformulier

gemeente

Persoonsgegevens			
Achternaam			
Voornamen			
Geboortedatum		Geslacht	
V-nummer			
BSN-nummer			
Burgerlijke staat			
Land van herkomst			
Datum vergunning			
Eigen bankrekening			
COA locatie			
Proceduregegevens			
Datum eerste aanmelding COA:			
Datum toekenning verblijfsvergunning:			
Datum uitgifte verblijfsdocument		Pasnr:	
V-nummer			

Checklist tevens van toepassing op

--

Plaatsingcriteria regio ja/nee

Werk	Gegevens:		
Opleiding	Gegevens:		
1e gr.familie/echtgenoot	Gegevens:		
SMA	Ja/Nee	Aanvraag:	Besluit:

Bijzonderheden

Gezinshereniging (ja/nee)		
	Adres partner/ 1gr. familie:	
Beperking tav huisvesting (lift, rolstoel)		
Medische bijzonderheden: (gevorderde stadium zwangerschap, extra zorgbehoefte)		
Onderwijsbijzonderheden Speciaal onderwijs		
Overige bijzonderheden		

Opleiding en werkervaring (in te vullen door casemanager)

	Hoofdbewoner	Partner
Opleidingsniveau		
Opleidingsachtergrond		
Gealfabetiseerd (ja, nee, niet Latijns)		
Werkervaring		
Toestemming tot overdracht gegevens (ja, nee)		

bijlage 2

checklist voor drie fases: huisvesting, toewijzing, verhuizing

Koppeling van vergunninghouder (VH) aan gemeente

- Op de azc-locatie wordt een gesprek met de VH gevoerd
- In dit gesprek spoort COA de VH aan zich zo snel mogelijk in de GBA van de azc-gemeente in te laten schrijven
- Na dit gesprek stelt COA op de azc-locatie een informatieprofiel over de VH op met relevante gegevens voor huisvesting
- COA ziet er op toe dat de VH zo snel mogelijk zijn verblijfspas bij het IND loket ophaalt nadat de IND heeft gemeld dat deze klaar ligt bij een IND loket*
- De azc-locatie stuurt het informatieprofiel door naar de regievoerder van COA
- De regievoerder brengt de koppeling tussen de vergunninghouder en een gemeente tot stand

* In verband met externe afhankelijkheid kan het ophalen van de verblijfspas ook buiten fase 1 vallen

■ activiteit onder regie van gemeente

■ activiteit onder regie van COA

VH= vergunninghouder

Legenda

van gemeente

Onder regie Gemeente

Woonruimte regelen

- De gemeente ontvangt het informatieprofiel en gaat direct aan de slag met het huisvesten van de vergunninghouder (VH)
- De regievoerder informeert de azc-locatie welke gemeente de VH gaat huisvesten
- De azc-locatie informeert de VH over de plaatsingsgemeente
- De gemeente meldt aan de woningcorporatie dat de vergunninghouder gehuisvest moet worden
- De woningcorporatie levert (passende) woonruimte
- De woningcorporatie stelt een huurcontract op, plant een afspraak voor ondertekening en informeert de gemeente
- De gemeente stemt de eerste opvang van de VH op de tekendatum af met de maatschappelijke begeleiding
- De gemeente sluit afspraken over de tekendatum kort met de COA-regievoerder
- De regievoerder informeert de azc-locatie zodat ook de VH op de hoogte gesteld wordt van de tekendatum
- Op de tekendatum ondertekent de VH het huurcontract
- Dezelfde dag gaat de VH naar het gemeentehuis voor overschrijving in de plaatselijke GBA
- Vervolgens voert de Consulente Sociale Zaken van de gemeente een gesprek met de VH en geeft informatie over inkomensvoorziening, inrichtingskrediet, collectieve verzekeringen. Aanvragen hiertoe worden ter plekke ingevuld. De gemeente geeft ook informatie over rechten en plichten van de VH inzake de verhuizing en participatie.
- Hierna inspecteert de VH samen met de maatschappelijke begeleiding de woning: inventarisatie benodigde stoffering en huisraad
- De VH keert terug naar de azc-locatie om zijn verhuizing voor te bereiden
- Maatschappelijke begeleiding maakt afspraken met woningrichters voor levering van stoffering en huisraad
- De gemeente stuurt binnen 1 dag na de tekendatum een getekende kopie van het huurcontract naar de regievoerder
- De regievoerder informeert de azc-locatie over de aanstaande verhuizing van de VH
- COA registreert het huurcontract

Fase 3: gemiddeld 2 weken

Onder regie Gemeente

Verhuizen

- De gemeente ziet er op toe dat de vergunninghouder (VH) binnen 2 weken kan verhuizen
- Maatschappelijke begeleiding ondersteunt de VH bij woningkusten en woninginrichting
- Ondertussen toetst de gemeente de aanvragen voor inkomens (WWB) en inrichtingskrediet
- Hierna regelt de gemeente de betaling van inrichtingskosten zodat de VH huisraad kan aanschaffen
- Maatschappelijke begeleiding helpt de VH met het aanschaffen van huisraad en overige woninginrichting
- Op de azc-locatie treft COA samen met de VH voorbereidingen zodat deze binnen 2 weken kan verhuizen
- De vergunninghouder betreft de woning en verhuist hiermee van het azc naar de gemeente
- Op de dag van verhuizing registreert COA op de azc-locatie het vertrek van de VH
- Dezelfde dag ontvangt de regievoerder de uitschrijfkart van de VH (B 12 formulier). De regievoerder stuurt dit formulier door naar de gemeente
- Als de vergunninghouder is verhuisd, meldt de gemeente de VH aan voor de taakstelling en verklaart dat woonruimte, overschrijving GBA en inkomensvoorziening zijn geregeld. Hierna volgt direct digitale verwerking voor de taakstelling. Hiermee is het huisvestingsproces beëindigd.
- Na de verhuizing helpt een maatschappelijke organisatie de VH met het invullen van de noodzakelijke formulieren en andere regelzaken
- De gemeente maakt zo snel mogelijk afspraken met de VH over zijn deelname aan een inburgeringsvoorziening

bijlage 3

prestatieafspraken tussen gemeente(n) en corporaties(s)

Het is in het algemeen gewenst dat gemeenten met de in hun werkgebied actieve woningcorporaties op basis van een gedeeld gevoelde verantwoordelijkheid voor huisvesting in de gemeente komen tot prestatieafspraken op basis van de gemeentelijke woonvisie. In deze afspraken komt uiteraard een veelheid aan onderwerpen aan bod. Met het opnemen van concrete en meetbare prestatieafspraken over de huisvesting van vergunninghouders in een bredere prestatieovereenkomst kan een betere inbedding in het totale volkshuisvestingsbeleid worden gerealiseerd.

Prestatieafspraken kunnen in dit kader gaan over het tijdig aanbieden van adequate woonruimte en over het (bij)bouwen van woonruimte voor o.a. deze doelgroep. Vergunninghouders zijn immers meestal alleenstaand, terwijl de voorraad huurwoningen voor alleenstaanden en starters veelal beperkt is, zeker in de landelijke gemeenten.

In de praktijk blijkt het aantal en de concreetheid van de prestatieafspraken aandachtspunt. Met betrekking tot de huisvesting van verblijfsgerechtigden worden nog maar weinig afspraken in de overeenkomsten aangetroffen⁷.

De werkwijze bij het tot stand brengen van de prestatieafspraken kan in ieder geval de volgende stappen omvatten:

- doel vaststellen (inclusief de te verwachten instroom) mede op basis van woonvisie;
- begripsbepaling om een gedeeld beeld te verkrijgen;
- verwacht c.q. te leveren resultaat vaststellen (met aandacht voor haalbaarheid en wegnemen obstakels);
- wijze van uitvoering en wijze van onderlinge communicatie vaststellen;
- wijze van evaluatie en monitoring vaststellen;
- wijze van geschilbeslechting vaststellen.

Onderstaand een voorbeeld van afspraken die tussen gemeente en corporatie kunnen worden vastgelegd.

Type afspraak	afpraak	meetbaar maken
resultaat	de woningcorporatie draagt er zorg voor dat de aan de gemeente gekoppelde vergunninghouders (voor x%) in haar woningbezit worden gehuisvest.	aantal gekoppelde en gehuisveste vergunninghouders
resultaat	de woningcorporatie(s) biedt, na het bericht van koppeling door de gemeente, de eerste vrijkomende passende woonruimte aan voor huisvesting van de vergunninghouder, of de woningcorporatie biedt, na het bericht van koppeling door de gemeente, binnen 10 weken passende woonruimte aan voor huisvesting van de vergunninghouder.	dataoverzicht mutaties, koppelingen, tekenen huurcontract dataoverzicht koppeling vergunninghouder, tekenen huurcontract

⁷ oktober 2010, Bureau Severijn i.o.v. Ministerie van WWI, "Analyse van de prestatieovereenkomsten tussen gemeenten en woningcorporaties in 2010".

proces	gemeente en corporatie leggen jaarlijks in onderling overleg vast welke wijken, kernen, complexen voor huisvesting van vergunninghouders in aanmerking komen, met het oog op een gewenste spreiding van vergunninghouders, en de nabijheid van voorzieningen voor dagelijkse boodschappen en openbaar vervoer.	wijken, kernen, complexen (jaarlijks) in bijlage bij prestatieafspraken vastleggen.
resultaat	de corporatie wijst slechts woonruimte toe in de vooraf benoemde complexen	jaarlijkse toets toewijzingen aan afspraak
resultaat	de woningcorporatie wijst slechts woonruimte toe met een huurprijs beneden de aftoppingsgrens, of wijst slechts woonruimte toe met betaalbare woonlasten (huur, servicekosten, energielasten, met aftrek huurtoeslag).	prijsgrenzen opnemen (huuprijs of woonlasten)
resultaat	de woningcorporatie wijst woonruimte slechts toe als deze kwalitatief van voldoende niveau is	minimale kwaliteit uitdrukken in aantal m ² , aantal kamers, aanwezige voorzieningen,(per huishoudentype/omvang)
resultaat	de gemeente draagt zorg voor (en financiert) een adequate maatschappelijke begeleiding van de vergunninghouders in tenminste het eerste half jaar gerekend vanaf de dag dat de corporatie de woonruimte beschikbaar stelt	prestatiecontract met maatschappelijke organisatie, en halfjaarlijks overleg over de ervaringen
proces	corporatie en gemeente voeren bestuurlijk halfjaarlijks overleg over de huisvesting van vergunninghouders, tenminste één maand voor ingang van de nieuwe taakstellingperiode. In dit overleg wordt de afgelopen periode geëvalueerd en voor de komende periode afspraken gemaakt of herbevestigd.	data vastleggen
resultaat	de corporatie geeft voorafgaand aan het bestuurlijk overleg inzicht in het aantal vrijgekomen woningen in haar bezit: het deel dat is gebruikt voor toewijzing aan vergunninghouders, aan andere urgenten, en aan overige huurders.	aanwezigheid overzicht
resultaat	de gemeente stelt voorafgaand aan het overleg een notitie op, waarin zowel de activiteiten van de gemeente als van de maatschappelijke begeleiding worden toegelicht.	aanwezigheid notitie
resultaat	de gemeente reserveert ten behoeve van de corporatie ruimte in haar woningbouwprogramma voor de realisatie van woningen voor één en tweepersoons huurwoningen.	aantal woningen, fasering (en grondprijzen) in woningbouwprogramma

bijlage 4

afspraken binnen het gemeentelijk apparaat en ketenafspraken

Na de koppeling van de vergunninghouder aan de gemeente door de COA regievoerder moet de vergunninghouder goed opgevangen en verder begeleid te worden. Hierbij verdient het sterk de voorkeur om de samenwerking tussen alle betrokken instanties op verschillende terreinen te stimuleren. Het uiteindelijke streven is een integrale ketenbenadering. Het centrale uitgangspunt is hierbij, dat aan vergunningshouders een goede startpositie in de Nederlandse samenleving geboden wordt.

In de ketenbenadering worden verschillende werkwijzen van de ketenpartners inhoudelijk en procesmatig op elkaar afgestemd. Bij de opzet van dergelijke ketens is de gemeente de geëigende partij om de rol van regisseur op zich te nemen. In deze fase wordt nagedacht over:

- welke zaken moeten geregeld worden?
- welke informatie is benodigd over de verblijfsgerechtigde?
- welke instanties zijn bij de processen betrokken?
- wat is de precieze verantwoordelijkheid van iedere betrokkene?
- wat wordt de precieze taakverdeling tussen de betrokken instanties?
- hoe wordt de afstemming tussen de diverse gemeentelijke afdelingen (bijvoorbeeld Wonen en Sociale Dienst) en zo nodig regionale samenwerkingsverbanden (bijvoorbeeld regionale sociale dienst) vormgegeven?
- wanneer worden de taken uitgevoerd?
- welke betrokkenen hebben (tevens) een coördinerende rol en op welke momenten vervullen zij deze rol voornamelijk?

De gemeente regelt dat alle organisaties (gemeentelijke diensten, woningcorporaties, CWI, welzijnsinstellingen, begeleidende organisatie) zoveel als mogelijk op één dag beschikbaar zijn om de administratieve handelingen te verrichten. Dat bevordert een "warme ontvangst" van de nieuwe inwoners. Daarmee wordt onder meer voorkomen dat de vergunninghouders bij het bezoeken van de verschillende instanties en loketten te maken krijgen met steeds opnieuw lange reistijden (wanneer zij gehuisvest zijn in ver afgelegen centra). Tevens valt te overwegen om periodiek een zogenaamde '1-lokettetag' te organiseren; een dag waarop de verschillende gemeentelijke instanties en overige betrokken instanties op één locatie de verblijfsgerechtigde ontvangen. Het gaat hierbij om 'loketten' van instanties die betrokken zijn bij huisvesting (m.n. de gemeente en de woningcorporaties), maar ook om instanties die verblijfsgerechtigden begeleiden op terreinen als werk, inkomen, onderwijs en integratie.

Hieronder zijn de belangrijkste taken bij het opnemen van vergunningshouders beschreven. De gemeente kan aan de hand van deze lijst de opzet van de keten ter hand nemen. De onderlinge afstemming van activiteiten van verschillende betrokkenen zal in de praktijk vaak betekenen dat bestaande processen op hoofdlijnen ongewijzigd blijven, maar dat delen van processen worden veranderd op de zogenaamde 'kantelpunten': de punten waar processen van verschillende partijen met elkaar in aanraking komen. Voor een goede samenwerking is het noodzakelijk dat door elke instantie wordt aangegeven wie als contactpersoon zal gaan functioneren. De partners in de keten dienen direct met elkaar in contact te kunnen komen indien dit voor de vlotte afhandeling van zaken noodzakelijk is.

a. Registratie :

- verwerken gegevens in het GBA
- monitoren van de voortgang van het verdere proces voor iedere verblijfsgerechtigde

b. Intake van verblijfsgerechtigden door de gemeente

- doornemen van het dossier
- het geven van een introductie over de gemeente
- doornemen en toelichten van de gemeentelijk aanpak/ procedures
- gezamenlijke inventarisatie van de noodzakelijke acties
- afspreken waar men met vragen terecht kan

c. Begeleiding door de gemeente bij huisvesting

- afspraken maken over het tekenen van het huurcontract
- voorlichting geven over het verdere proces
- beoordelen of begeleiding noodzakelijk is
- beoordelen of er specifieke zaken geregeld moeten worden (bijvoorbeeld in het geval van ouderen, gehandicapten en chronisch zieken)
- afspraken maken over tijdelijke huisvesting (indien noodzakelijk)
- het daadwerkelijk aanbieden van woonruimte en ondertekening van het huurcontract
- begeleiden bij de aanvraag van huurtoeslag
- begeleiden bij de aanvraag van de aansluiting van de energieleverantier

d. Afspraken maken over inkomenszaken en overige financiële zaken

- afspraken maken over het realiseren van de uitkering (indien noodzakelijk)
- afspraken maken over de mogelijke vergoeding van verhuis- en inrichtingskosten
- begeleiding bij de aanvraag van zorgtoeslag en de aanmelding voor een zorgverzekering en een aansprakelijkheidsverzekering

e. Afspraken maken over inburgering, werk en scholing

- het doornemen van het dossier op deze punten (bijvoorbeeld huidige scholing van kinderen)
- vaststellen van de uitgangssituatie (taalbeheersing, huidige werksituatie, opleidingsniveau)
- het maken van afspraken over het verdere inburgeringstraject,
- het scholingstraject en het traject naar een baan.

f. Overige aandachtspunten

- aanmelding van leerplichtige kinderen op een nieuwe school (eventueel)
- aanmelding bij medische diensten (huisarts, tandarts, ziekenhuis, etc.)

bijlage 5

afspraken tussen gemeenten en maatschappelijke organisaties

Inschakelen begeleidende organisatie vóór ondertekenen huurcontract

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de huisvesting van gekoppelde vergunninghouders. Maar alleen met het aanbieden van een woning houdt die verantwoordelijkheid niet op. De vergunninghouder kan zeker in het begin moeite hebben met het zelfstandig wonen en leven in Nederland, het opbouwen van een nieuw bestaan.

Het is aan te bevelen dat de gemeente vroegtijdig de maatschappelijke begeleiding van de vergunninghouder organiseert. Bij voorkeur wordt de begeleidende organisatie vóór het ondertekenen van het huurcontract al ingeschakeld. Het meest voor de hand liggend is het opstellen van een afsprakenkader met de begeleidende organisatie(s) waarin helder wordt vastgelegd welke activiteiten worden verwacht, hoe aan de gemeente wordt gerapporteerd en welke tegenprestatie (o.a. vergoeding per tijdseenheid of per vergunninghouder) daar tegenover staat. Met het opnemen van concrete en meetbare prestatieafspraken over de begeleiding van de vergunninghouders in een bredere prestatieovereenkomst kan een betere inbedding in het totale welzijnsbeleid worden gerealiseerd. In deze paragraaf volgt een opsomming van elementen die in een dergelijk afsprakenkader een plaats kunnen krijgen.

Overigens is het verstandig dat de gemeente aan de COA regievoerder doorgeeft welke afspraken met de begeleidende organisatie worden gemaakt (inclusief contactgegevens), zodat de regievoerder daar waar nodig rekening mee kan houden.

Begeleiden in huisvestingsprocedure

De begeleider vangt de vergunninghouder op (bijvoorbeeld op het station) en bezichtigt samen met hem/haar de woning. De woningcorporatie en eventueel de begeleider geven uitleg over de inhoud van de huurovereenkomst. Als de vergunninghouder onvoldoende Nederlands spreekt en er bijvoorbeeld sprake is van overname, wordt door de begeleider gezorgd voor een tolk, opdat de vergunninghouder weet waarvoor hij/zij tekent. De huurovereenkomst wordt onmiddellijk getekend. De begeleider ondersteunt de vergunninghouder verder bij het invullen van diverse aanvraagformulieren, waaronder een aanvraag voor de Huurtoeslag en een aanvraag voor een inrichtingskrediet. En de gemeentelijke sociale dienst zorgt in overleg met het CWI dat de noodzakelijke uitkering en lening snel beschikbaar zijn. Daarbij wordt met de vergunninghouder meteen een afspraak gemaakt voor de start van het traject voor toeleiding naar werk.

Het kan zijn dat de vergunninghouder de woning eerder wil bezichtigen. Dat hoeft geen bezwaar te zijn. Het COA, de woningcorporatie en de maatschappelijk begeleider moeten echter duidelijk aangeven dat er géén vrijheid van keuze is: afwijzen van de woning leidt tot de procedure woningweigering.

Welzijnsbeleid

Sinds 1 januari 2007 is het welzijnsbeleid opgenomen in Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Het maatschappelijke doel van de Wmo is 'meedoen'. Mensen moeten zelfstandig kunnen (blijven) wonen en mee kunnen doen in de samenleving, al of niet geholpen door vrienden, familie of bekenden. En als dat niet kan, is er ondersteuning vanuit de gemeente. De gemeente ondersteunt bijvoorbeeld vrijwilligers en mantelzorgers.

Om op een adequate wijze uitvoering te kunnen geven aan het maatschappelijke doel van de Wmo formuleren gemeenten welzijnsbeleid en besteden daarbij idealiter afzonderlijk aandacht aan kwetsbare groepen, waartoe ook de vergunninghouders behoren. Bij de uitvoering van het beleid is de gemeente afhankelijk van een groot aantal partijen. In het geval van de vergunninghouders gaat het dan in het bijzonder om de begeleidende organisatie, waarbij het veelal zal gaan om (vrijwilligers van) Vluchtelingenwerk.

Maatschappelijke begeleiding

Maatschappelijke begeleiding is gericht op de integratie van vergunninghouders in de samenleving, waarbij de insteek het welzijn van de vergunninghouder zelf dient te zijn. In zijn brief van 23 april 2012⁸ heeft de minister van I&A aangegeven € 1.000 per vergunninghouder beschikbaar te zullen stellen voor maatschappelijke begeleiding. De gemeente kan de bijdrage per vergunninghouder bij het COA aanvragen.

Integratie in de samenleving betekent deelnemen. Het vinden van een woning, school en huisarts, maar ook buurt- en verenigingsactiviteiten zijn wezenlijk om je thuis te gaan voelen in een ander land. De door de gemeente ingeschakelde begeleiding zal de vergunninghouder op die zoektocht en het bijbehorende gewenningsproces moeten begeleiden. Het delegeren van die taak door de gemeente ontslaat haar uiteraard niet van haar verantwoordelijkheid. Om die reden zal zij activerend en stimulerend moeten optreden. Het verdient aanbeveling om de voor de maatschappelijke begeleiding ingeschakelde organisatie te subsidiëren en bovendien nauw contact te onderhouden, zodat daar waar nodig flexibel en snel kan worden opgetreden.

Aanmeldingen

School

Kinderen boven de twaalf jaar, die nog geen of weinig Nederlands spreken, moeten eerst de Nederlandse taal leren voordat zij naar het reguliere onderwijs kunnen. Voor jongere kinderen of kinderen die de Nederlandse taal wel voldoende machtig zijn (be)zoekt de begeleider samen met de ouder(s) een passende school, draagt zorg voor de aanmelding en geeft aan het COA de aanmelding door. Het COA draagt zorg voor de overdracht van gegevens aan de ontvangende school.

Voor kleinere kinderen wordt het zoeken en aanmelden bij peuterspeelzaal of kinderopvang begeleid. Daarbij hoort ook het regelen van de subsidie voor de kinderopvang. Ook als de vergunninghouder niet werkt kan er recht op kinderopvangtoeslag zijn. De vergunninghouder zal in de regel immers een (re)integratietraject of een inburgeringscursus volgen.

Gezondheidszorg

De begeleider draagt zorg voor de aanmelding van de vergunninghouder bij een huisarts en een tandarts. Verder wordt het lidmaatschap van de Thuiszorg (vroeger kruisvereniging) geregeld. Als de situatie daar aanleiding voor geeft wordt bovendien de melding bij het consultatiebureau en eventuele kraamzorg geregeld. Het COA stuurt vervolgens het medisch dossier naar de nieuwe huisarts.

De begeleider heeft niet alleen de praktische begeleiding tot taak, maar zal ook moeten opletten hoe de cliënt alles ervaart. Zijn er psychische problemen na een traumatische ervaring? Wordt de familie erg gemist? Voelt iemand zich minderwaardig zonder zijn of haar baan? Vaak is een luisterend oor voldoende, maar soms is een doorverwijzing nodig. Die sociale aandacht is - bij afwezigheid aan familie en vrienden in de nabijheid - van de begeleider nodig.

Kennismaken met woonplaats en omgeving

Woonplaats

Voorwaarde om je snel ergens thuis te kunnen voelen is dat je de eigen omgeving kent. Om die reden zal de begeleider de vergunninghouder direct in het begin van het verblijf in de gemeente meenemen naar de winkels in de woonplaats, de bibliotheek (en de aanmelding regelen), de mogelijkheden van openbaar vervoer laten zien. In sommige gemeenten gaat de begeleider standaard bij het eerste bezoek met de vergunninghouder een kopje koffie of thee drinken in de woonplaats.

⁸ Kamerstuk 33.086, nr.46

Dichtstbijzijnde stad

Het is goed denkbaar dat in de woonplaats niet alle voor de vergunninghouder relevante voorzieningen aanwezig zijn. In dat geval zal de begeleider samen met de vergunninghouder de dichtstbijzijnde stad bezoeken. Daarbij zal in ieder geval aandacht worden besteed aan: het station en busverbindingen, het ziekenhuis, het politiebureau, de GGD, de markt en overige winkelveorzieningen.

De buurt

De eigen buurt is voor iedereen van groot belang voor het welbevinden: “een goede buur is beter dan een verre vriend”. Om die reden wordt door de begeleiding in het bijzonder aandacht besteed aan de kennismaking met de buurt. Dat kan bijvoorbeeld door de vergunninghouder te stimuleren om de (naaste) burens uit te nodigen voor een kop koffie of thee. Met andere buurtbewoners kan bijvoorbeeld kennis worden gemaakt door de vergunninghouder naar het buurthuis te begeleiden. De gemeente kan voorts het initiatief nemen om een ontmoetingsbijeenkomst te organiseren waar vergunninghouders en andere bewoners van de gemeente elkaar kunnen ontmoeten, eventueel vergezeld van informatie over de woonplaats en de landen van herkomst van de vergunninghouders. Daarmee wordt ook het onderling contact tussen de nieuwkomers bevorderd.

(Sport)verenigingen

Voor het integratieproces is veelvuldig contact met andere mensen een belangrijke succesfactor. Voor het welbevinden kan bovendien het deelnemen aan culturele en sportieve activiteiten een belangrijke factor zijn. Om die reden zal de begeleider aan de vergunninghouder de mogelijkheden in en om de woonplaats toelichten. Waar gewenst zal de begeleider verder helpen bij de aanmelding. De gemeente kan als onderdeel van haar welzijnsbeleid geld beschikbaar stellen voor contributies.

“Dagelijks contact” tussen begeleider en vergunninghouder

De begeleider en de vergunninghouder hebben in het begin van het verblijf in de gemeente doorgaans intensief contact. Er moet dan immers nog veel geregeld en uitgelegd worden. In de loop van de tijd zal het contact minder “dagelijks” worden. In het algemeen zal de intensieve periode na circa een half jaar afgelopen zijn. Na ongeveer een jaar hebben de meeste vergunninghouders hun weg wel gevonden, maar dat geldt niet voor iedereen. De gemeente kan met de begeleidende organisatie afspreken voor welke termijn nog als vraagbaak wordt opgetreden.

Rapporteren / verantwoorden

De maatschappelijke begeleiding van verblijfsgerechtigden wordt in de praktijk door veel gemeenten bij een externe organisatie bevestigd. Het ligt voor de hand dat de gemeente in haar afspraken met de begeleidende organisatie vastlegt op welke wijze gerapporteerd gaat worden, met tenminste aandacht voor de ondernomen acties en de vorderingen van de verblijfsgerechtigden. Dat levert enerzijds stuurinformatie op (nodig voor eventuele bijstelling van afspraken) en anderzijds input voor de verantwoording aan de gemeenteraad (van belang voor de invulling van het horizontaal toezicht). Als de gemeente de maatschappelijke begeleiding intern regelt, is het aan te bevelen dat de wijze van rapporteren en verantwoorden in een interne procesbeschrijving wordt vastgelegd.

bijlage 6

besluit tot indeplaatsstelling - minimum voorwaarden

Een besluit tot indeplaatsstelling bevat in ieder geval:

- informatie over de bevoegdheid en verantwoordelijkheid van de toezichthouder;
- informatie over de onder toezicht gestelde;
- informatie over de wettelijke taak die verwaarloosd is, het maatschappelijk resultaat dat moet worden bereikt en (in hoofdlijnen aangegeven) de concrete gevolgen van dat resultaat;
- een omschrijving van het met de uitvoering van de wettelijke taak te bereiken resultaat;
- informatieverstrekking over de uitvoering van het besluit tot indeplaatsstelling;
- een verantwoording over het bestuurlijk voortraject, het horen van direct belanghebbenden en de overlegbereidheid van de onder toezicht gestelde gedurende de waarschuwingstermijn;
- de termijn waarbinnen de onder toezicht gestelde de kans heeft zelf zijn taak uit te voeren en welke handelingen in die termijn moeten zijn verricht om feitelijke indeplaatsstelling te voorkomen;
- informatie over de wijze waarop de interventie wordt beëindigd;
- informatie over de kosten die ten laste van de onder toezicht gestelde provincie of gemeente komen;
- informatie over de wijze waarop openbaarmaking van het besluit tot indeplaatsstelling zal plaatsvinden en welke bestuursorganen hierover worden geïnformeerd;
- een beroepsclausule (de onder toezicht gestelde kan in deze fase tegen het besluit tot indeplaatsstelling beroep instellen bij de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Het beroep moet worden ingesteld binnen zes weken na bekendmaking van het besluit tot indeplaatsstelling. Het instellen van beroep heeft geen schorsende werking. Daartoe zal een voorlopige voorziening moeten worden gevraagd).

bijlage 7

COA regievoerders

Regio-indeling	regievoerders	telefoon	e-mail
Regio 1. Friesland, Groningen, Drenthe	Alies Strikwerda Margreet Kasemir	(06)13.454.013 (06)21.509.647	aliesstrikwerda@coa.nl margreetkasemir@coa.nl
Regio 2. Overijssel, Gelderland	Grietje Lok Sanaa Fordman	(06)27.044.317 (06)21.509.648	grietjelok@coa.nl sanaafordman@coa.nl
Regio 3. Limburg, Noord-Brabant	Robert Kutschenreuter Ard Sonneveld	(06)21.509.654 (06)21.509.652	robertkutschenreuter@coa.nl ardsonneveld@coa.nl
Regio 4. Zeeland, Zuid-Holland	Vacature Bas van de Bighelaar	- (06)21.509.662	- basvandenbighelaar@coa.nl
Regio 5. Noord-Holland, Flevoland, Utrecht	Barbara Slepikas Marga Groot	(06)13.324.604 (06)21.509.661	barbaraslepikas@coa.nl margagroot@coa.nl

EIKING

EIKING

EIKING

Dit is een uitgave van:

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Directie
Postbus 20011 | 2500 EA Den Haag
www.rijksoverheid.nl

November 2012 | B-16157

EIKING